

ötirtelendő

Kőrödy Endre igazgató úrnak

Glehyben

A SZÉKELY-UDVARHELYI
KIR. ÁLLAMI
FŐREÁLISKOLA
XIX. ÉVI
ÉRTESITŐJE.

AZ 1889/90. ISKOLAI ÉV VÉGÉN.

SZÉKELY-UDVARHELYT,
BECSEK DÁNIEL KÖNYVNYOMDÁJA.
1890.

A SZÉKELY-UDVARHELYI
KIRÁLYI ÁLLAMI FŐREALISKOLA

XIX. ÉVI

AZ 1889/90. ISKOLAI ÉV VÉGÉN.

SZÉKELY-UDVARHELYT,
BECSEK DÁNIEL KÖNYVNYOMDÁJA.

1890.

•

I.

Adatok az iskola történetéhez.

A lefolyt 1889—90-ik iskolai évre a beiratások 1889. évi augusztus hó 30, 31 és szept. 1-én oszkdzöltettek.

Beiratott az előkészítő-osztályljal együtt 135 tanuló, ezek közül reáliskolai tanuló 115. A beirt reáliskolai tanulók száma ez évben 16 tanulóval volt több, mint a megelőző évben. Év folytán kimaradt 12 tanuló. Ezek közül reáliskolai 11. Meghalt Wagner János I-ső oszt. tanuló.

A tanév szeptember 3-án nyitattott meg az igazgató által az ifjusághoz intézett beszéddel, mely után a tanulók saját osztályaikba menve, az osztályfőnökök által figyelmeztettek az iskolai szabályokra, s közzöltetett velök az órarend.

A tanítás szept. 4-én vette kezdetét, s minden nagyobb nehézség nélkül folyt június végéig.

Tanártestület. A tanártestületben a lefolyt tanévben a következő fontosabb változások történtek: Héjja Endre igazgató, tekintettel mogrongált egészségére a 757—1889. f. i. 35469—1889. m. sz. a. nyugalomba helyeztetott. A tanárkar tekintve azon érdemeket, melyeket a nyugalomba vonuló igazgató 16 évi igazgatása alatt az iskola megszilárdítása és emelése körül szerzett, elhatározta, hogy távozása feletti sajnálatát jegyzőkönyvileg fejezi ki, melynek kivonatát ünnepélyos búcsúvétel alkalmával nyújtja át neki.

A jegyzőkönyvi kivonat, melyot a tanárkar testületileg nyújtott át a következőleg hangzik:

„A tanárkar, mely huzamosabb ideig volt szerencsés bölcs és tapintatos vezetése alatt szolgálhatui, leginkább érzi a veszteség nagyságát, de megérzi különösen az intézet, melynek fejlesztésén oly ernyedetlenül buzgolkodott s melyet 16 év alatt oly példány-szerű tapintattal vezetett.

Ebből kifolyólag a tanárkar a mély hála és tisztelet őszinte érzetével gondol vissza mindenba az igazgatása alatt eltöltött évekre s midőn magát további szives jóindulatába ajánlja, azon szívből jövő óhajának ad kifejezést, vajha az ég ura a tanügy terén eltöltött 30 évi szakadatlan munkássága után, hosszas és zavartalan nyugalma étellel áldaná meg.“

E jegyzőkönyvi kivonatot a tanárkar élén dr. Solymosi Lajos a következő beszéd kíséretében nyújtotta át :

„Mélyen tisztelt Igazgató úr ! Fájdalmas, de elmulaszthatatlan kötelességét teljesíti a tanárkar, midőn azon alkalmából, hogy igazgató úr megrongált egészsége miatt, azon intézet vezetésétől, melynek 16 éven át állott élén, megválik, nyugalomba lép, testületileg jelenik meg, igazgató úrtól búcsút venni.

Amaz érdemek, melyeket igazgató úr az intézet vezetése körül szerzett, különösen akkor, midőn azt a biztos elbukástól mentette meg ; azon lekötelező bánásmód, melyben mindnyájunkat részesített, sokkal jobban be vannak kebelünkbe vésve, hogysen azokat kellően méltatni tudnám.

De vigasztal azon remény, hogy mi csak az igazgatótól s nem Héjjától, a kit, hiszszük, hogy a gondviselés kegyelme, hosszú étellel áld meg s még sokáig lehetünk szerencsések tisztelhetni. Midőn az elmultakért hálánkat, a jövőre nézve jó kívánságainkat, muló szavak helyett e maradandó jegyzőkönyvvel óhajtjuk megörökíteni, melyet tisztelettel van szerencsém átnyújtani, kívánjuk, hogy isten, az igazgató urat jó egészségben s lelki nyugalomban sokáig éltesse, s kérjük tartson meg minket jövőre is szives barátságában.“

Az igazgató meghatottan fogadta s köszönte meg a tanárkarnak e szives figyelmét.

Dr. Solymosi Lajos r. tanár s helyettes igazgató ő császári és kir. felségének 1889. évi szept. 11-én kelt legfelsőbb elhatározásával rendes igazgatóvá nevezetett ki. 900—1889 f. i. és 39628—1889. m. sz. a. Háhn Adolf h. tanár 668—1889. f. i. és 16173—1889. m. sz. a. a székesfehérvári kir. áll. főreáliskolához r. tanárrá nevezetett ki ; helyére dr. Oláh Béla a budapest vidéki kir. tanterületi főigazgatóság tollnoka nevezetett ki h. tanári minőségben. Az igazgatói állás betöltésével üresedésbe jött tanszékre Valló

Vilmos tomesvári felsőbb leányiskolai igazgató neveztetett ki r. tanári minőségben 764—1889. f. i. és 36221—1889. m. sz. a.

A fegyelmi állapot az egész iskolai év folytán jó volt.

Egészségi állapot. Az influenza, a mely járványosan lépett fel, intézetünk tanulóinál is jelentkezett. Összesen 45 tanuló kapta meg, de oly enyhe lefolyású volt, hogy e miatt a tanításnak nem kellett szünetelnie.

Annak daczára, hogy intézetünk növendékei a súlyosabb betegségektől mentek voltak, alig három napig tartó agyhártyalobban való szenvedés után Wagner János I-ső osztályos jó magaviseletű és szorgalmas tanuló elhalt.

Az intézet összes növendékeit, de kiválólag az internatusban lévőket ez évben is dr. Ráczkövy Sámuel részesítette a szükséges orvosi segélyben.

Az igazgatóság nem mulaszthatja el, hogy szives fáradságát ez alkalommal is hálásan meg ne köszönje.

Az előirányzott tananyag befejeztetett. Tanulóink közül 9-en (4 az I-ső, 4 a II-ik, s 1 a III-ik folyamban) Hann Károly intézetünk r. tanára s Jánosy Péter r. kath. főgymn. r. tanár vezetése alatt, a latin nyelvből is oktatást nyertek.

Intézetünkben ez évben is dicséretes buzgalmat fejtettek ki dr. Vajda Emil r. tanár fáradságtalan vezetése alatt az ifjusági zenekar és dalárda. Előbbinek 14, utóbbinak 29 tagja volt.

Az évváró vizsgálatok június 19—28-ig tartattak meg. A VIII-ik osztályt végzetek osztályvizsgálata május 14-én volt. Az érettségi írásb. vizsgálatok május 16, 17, 18 és 19-ik napjain folytak le. A szóbeli vizsgálat június 9-én kir. tanácsos és tank. főigazgató nsgs. Elischor József ur elnökleto alatt és nsgs. dr. Szabó Károly kolozsvári „Ferencz József“ tud. egyetem r. tanára, mint min. biztos jelenlétében tartatott meg.

A tanártestület az év folytán 24 tanácskozmányt tartott.

Intézetünket hivatalos látogatásával kir. tanácsos nsgs. Elischor József tank. főigazgató ur, márczius 17, 18 és 19 napjain szerencséseltette, mely alkalommal beható figyelmére méltatta a tanárok tanítási eljárását s a tanulók előhaladását. Rendre vizsgálta az intézeti szertárakat, a tanári és ifj. könyvtárt s a már haszná-

latba vett ujonnan épült tornacsarnokot. Több alkalommal meggyőződést szerzett az együttlakásban lévő rendről.

Szorzett tapasztalatairól márc. 24-én, saját elnöklete alatt tartott tanári értekezleten tette meg jóakaratu észrevételeit s útbaigazításait.

Örömmel említhetjük fel azon örvendetes körülményt, miszerint intézetünk fennállásának biztosítása a nmlgu. vallás- és közok. min. ur ő Excellentiájának kegyes jóindulatából, végleges megoldást nyert.

Bizonyítja ezt, nemcsak azon körülmény, mely szerint a főreáliskola részére a város által felajánlott vár helyiségben az állandó tornacsarnok felépítettett s a kor kívánalmainak megfelelően berendeztetett, hanem azon körülmény is, hogy az állandó épület költségeinek fedezésére az 1890-ik évi állam-költségvetésben az országgyűlés 85,000 frtot szavazott meg.

Az állandó épület felépítése Meixner Károly budapesti műépítész tervei szerint már megkezdetett s kilátás van arra, hogy az 189¹/₉₂-ik iskola évet az új hajlékbau lehet megnyitni.

Helyi ösztöndíjak. A nm. vall.- és közokt. min. urnak 5270—1890. sz. a. rendeletével a Dávid-Antal Mózes-féle alapból 606 frt 50 kr. utalványoztatott, mely összegből 6 frt 50 kr. az intézettel kapcsolatosan fennálló előkészítő-osztály jobb tanulói között könyvjutalom címen, 600 frt pedig a következő székely származású szegény, szorgalmas és jó magaviseletű tanulók között osztatott ki. 50 frtot kaptak: László János VI-ik és Szász Mózes VIII-ik osztályos tanulók. 25 frtot kaptak: Ambrus Vencel III-ik, Gál József, Geszt János, Nagy Károly IV-ik, Asztalos Domokos, Rápolti Vilmos, Szabó Domokos V-ik, Bencze Imre és Orbán Károly VI-ik oszt. tanulók. 12 frt 50 krt kaptak: Bokó Ferencz, Fejér Imre, László Gyula, Mátéfi János, Páll Sándor, Székely Mihály, Szolga István I-ső, Beke Mózes, Godra Mihály, Simó Pál, Vajda Antal II-ik, Hegyi Pál Kelemen János, Séra Kálmán, Séra István, III-ik, Biró Domokos, Máthé József, Szélyes József IV-ik, Bakcsy József Nagy Gábor V-ik, Gál Sándor és Reményik Gábor VI-ik osztályos tanulók.

Idegen ösztöndíjak: A gróf Nemes Ábrahám-féle alapból Fejér József VI-ik osztályos tanuló és a volt felső-fehérmegyei

nemesi árva-alapból Reményik Andor VII-ik oszt. tanuló 300—300 frtot; a csikmegyei tanulmányi alapból Czíko Sándor VII-ik és Szwoboda Jakab VI-ik osztályu tanuló 100—100 frtot. A Ramoncay-féle alapból Lukács Dénes VIII-ik osztályos tanuló 63 frtot. A pénzügyminiszteri jövedék bírsági alapból Berger Rezső és Finker Béla I-ső oszt. tanulók 60—60 frtot. Az udvarhelymegyei takarékpéztár által adományozott 25 frtot Szolga Ferencz IV-ik oszt. tanuló kapta. A székely ogyl. első takarékpéztár által adományozott 25 frtból Demeter Mihály III-ik oszt. tanuló 10 frt, Gagy Dénes VII-ik oszt. tanuló 15 frtot kapott.

Tápinézeti segélyben részesültek: Bekő Elek előkészítő, Dáné Zsigmond és Mátéfi József I-ső, Beke Mózes és Vajda Antal II-ik, Inczei Áron, Séra István és Séra Kálmán III-ik, Márton Károly IV-ik oszt. tanulók.

E segély ez idő szerint a helyi intézeteknél szokásos expositióból állott. Az összes költség 235 frt 88 krt tett, mely összegből 88 frt 79 krt a tauárkar önkéntes adakozásaiból fedezett.

A megye és város által fenntartott együttlakás jótéteményében ez évben 65 tanuló részesült. Ezek közül 42 egészen ingyen, 23 pedig 5—10—15 frtig terjedő csekély díj fizetése mellett volt fölvéve.

Erkölc és hitoktatásban tanulóink közül a róm. kath. és ev. ref. vallásuak a helybeli középiskolák megfelelő osztályai-ban részesültek. Az unitárius vallásuak ellenben, az unitárius egyház-tanács által e végett megbízott Lőrinczi István kénsi unit. lelkész által oktattattak. hetenként 1 órában.

Az ágostai hitvallásu növendékeket Hann Károly főreális. tanár, az előkészítő osztály kath. tanulóit tisztelendő P. Markó Balázs szentferencz-reudi áldozár, az ev. ref. vallásuakat Molnár Károly főreálisokai tanár oktatta.

Más hitvallásu növendékeink hitoktatásáról szülőik gondoskodtak.

Iskolánk igazgatósága azon meggyőződésből, hogy a józan erkölcsös nevelés a vallásos tudat fölébresztésére és ébrentartására van hivatva, őszinte köszönetet mond miudazoknak, a kik növendékeink hitoktatásáról gondoskodva, egyházuk érdekeivel egyetemben a társadalom érdekeit is előmozdították.

A tanév folytán a következő fontosabb rendeletek érkeztek :

603. főig. 28246—1889, min. sz. a. dr. Vajda Emil r. tanár első ötöd éves pótléka utalványoztatik.

610. főig. 28595--1889. m. sz. a. közöltetik a nm. vallás- és közokt. min. Meixner Károly bpesti építészhez intézett a tornacsarnok belső felszerelésére vonatkozó rendelete.

616. főig. 28452—1889. m. sz. a közöltetnek a m. min. a középisk. igazgatóinak irodai teendőit egyszerűsbitő rendeletei.

635. főig. 30023—1889. m. sz. a. közöltetik, hogy a nm. min. az intézet ifjúsága által a zenejutalmazási alap létesítését, helyeslő tudomásul venni kegyeskedett.

636. főig. 29153—1889. m. sz. a. az igazgatóság értesítettik, hogy az 1889/90-ik tanév kezdetétől 6 tanulótól a tandíjmentesség megvonatott.

649. főig. 29368. m. sz. a. Hann Károly r. tanár részére, a ki az 1888/89. tanévben a latin nyelvet, mint rendkívüli tantárgyat tanította, 200 frt jutalomdíj utalványoztatik.

672. főig. 29152—1889. m. sz. a. Pálfi Károly rendes tanár bizatott meg az 1889/90-ik tanévtől kezdve, az 189¹/₂-ik tanév végéig, a tandíj kezeléssel.

702. főig. 29509—1889. m. sz. a. dr. Vajda Emil részére az 188⁸/₉-ik tanév alatt teljesített tornatanításért 100 frt jutalomdíj utalványoztatik. Egyidejűleg megbizatik az 1889/90-ik tanévre is a tornának heti 8 órában való tanításával.

713. főig. 1744—1889. vall. és közokt. min. elnöki sz. a. az igazgatóság értesítettik, hogy a bélyeg- és illeték-rövidítésekről szóló leletek azon kir. adóhivatalhoz küldendők be, melynek területén a rövidítést elkövető fél rendes lakhelyét tartja.

756. főig. sz. a. közöltetik a nm. min. 35255—1889. sz. a. kelt s Meixner Károly műépítészhez intézett rendelete, melyszerint Bockelberg Ernővel a tornacsarnok belső felszerelésére vonatkozó szerződés jóváhagyatott.

791. főig. 37752—1889. sz. a. 1889/90-ik tanévre a latin nyelvnek az I-ső tanfolyamban való tanításával, Jánosy Péter róm. kath. főgymn. r. tanár bizatott meg.

861. főig. 39963—1889. sz. a. elrendeltetik, hogy az izr. tanulók vallásának megjelölésénél kizárólag az „izraelita“ elnevezés használendő.

950. főig. 38840—1889. sz. a. Kovaliczky Antal r. tanár második ötödéves pótléka utalványoztatik.

951. főig. 39103—1889. min. sz. a. dr. Oláh Béla h. tanár fizetése utalványoztatik.

1031. főig. 46029—1889. m. sz. a. dr. Solymosi Lajos kir. igazgató fizetése utalványoztatik.

1053. főig. 48244—1889. m. sz. a. az intézet 36 tanulója az 1889/90-ik tanév elejétől tandíjmentességet nyer.

1063. főig. 41275—1889. m. sz. a. Valló Vilmos r. tanár fizetése utalványoztatik.

3744. sz. a. a gyulafehérvári gör. kath. érseki szentszék átiratával igazgatóság értesítettik, hogy Lukács Dénes VIII-ik oszt. tanuló részére a nm. min. az 1889/90-ik tanévre a Ramonczay-féle 63 frtos ösztöndíjat engedélyezte.

1071. f. i. sz. a. közöltetik a nm. min. 24,669 sz. a. kelt s Meixner Károly építészhez, a nyári tornatér biztosítására vonatkozó munkálatok ügyében intézett rendelete.

1119. f. i. sz. a. közöltetik a nm. m. 49093—1889. sz. a. kelt rendelete, melyszerint azon tanulónak, a ki egy tárgyból bukott s a tanári testület javító-vizsgálatra nem bocsátotta, a főigazgatóság megengedheti a javító-vizsgálatot, kivéve, ha a tanuló az erkölcsi magaviseletből „kevésbé szabályszerű“ vagy „rosz“ osztályzatot kap.

56890. f. i. 36231—1889. m. sz. a. Valló Vilmos átutazási átalánya utalványoztatik.

101. f. i. 6466—1890. m. sz. a. 11 tanulótól az 1889/90-ik tanév II-ik felétől a tandíjmentesség megvonatott.

115—1889. f. i. 56647—1880. m. sz. a. a tápintézet alapszabályai helyben hagyattak.

163. f. i. 490—1890. Vall. és közokt. m. elnöki sz. a. a postai küldemények kezelését szabályozó rendelet közöltetik.

172. f. i. 5270—1890. m. sz. a. Dávid A. Mózes-féle ösztöndíj utalványoztatik.

183. f. i. 2837—1890. m. sz. a. dr. Vajda Emil részére tornatanításért 250 frt. jutalomdíj utalványoztatott.

214. f. i. 37612—1889. m. sz. a. Derzsi Lajos és Zsombori

Ferencz iskola szolgálk részére 25 frt illetőleg 30 frt segély utalványoztatott.

262. f. i. 13557—1890. m. sz. a. az 1889/90. tanév II. felétől kezdőleg 6 tanuló a tandíj fizetése alól felmentetett.

236. f. i. sz. a. 3 tanuló, a kik feltételeesen voltak felvéve, véglegesen felvétetnek a rendes tanulók sorába.

283. f. i. 13648—1890. m. sz. a. az igazgatóság értesítettik, hogy a multgu miniszterium az állandó épület felépítésére vonatkozó munkálatokat árlejtésre bocsátotta.

373. f. i. 18927—1890. m. sz. a. Farkas Gyula III. oszt. tanuló az 1889/90. tanév II. felétől kezdődőleg tandíjmentességet nyert.

393. f. i. 16855—1890. m. sz. a. igazgatóság felhivatik, hogy az intézet kedvező vagyoni viszonyok közt lévő felsőbb osztályos tanulóinak figyelmét hívja fel a cs. és kir. követségeknél és konzulátusoknál lévő, aránylag jó előmenetellel kecsegtető pályákra.

403. f. i. 21668—1890. m. sz. a. Molnár Károly r. tanár III. ötödéves pótléka utalványoztatott.

469. f. i. 16271—1890. m. sz. igazgatóság utasittatik, hogy a természettani és mathematikai taneszközöket hazai gyárosoktól, esetleg kereskedőktől szerezzze be.

II.
Tanári kar.

Sorszám	Tanár neve	Tanított	Óraszám
1	Dr. Solymosi Lajos, kir. igazgató, tanít 14 év óta; a chem. szert. öre; a felsőbb leányisk. isk. székénck és a Valéria gyerm.-kert biz. tagja; az udvhm. tak.-pénzt. vezérigazg. és a székely vasút igazg. tagja; az EMKE udvarhelymegyei és városi vál. titkára.	Vegytant IV—VI. o. h. 7 órán.	7
2	Áldor Imre, r. tanár, tanít 14 év óta; a VII-ik oszt. főnöke.	Magyar nyelvet E., VI., VII., 11 órán. Történelmet VII., 3 órán és földrajzot az E. 2	16
3	Fankovich Gyula, r. tanár, tanít 17 év óta; a sza- badkézi rajz szertár öre.	R.-geometriát E. és II 7 órán. Szépirást II. 1 ó.; szabadkézi rajzot III—VIII. heti 10 órán.	18
4	Hann Károly, r. tanár, tanít 24 év óta.	Német nyelvet E. 1.; IV., VII., VIII. 9 ó.; Szépirást az E. 4, föld- rajzot az I. 3; Vallást az ág. val- lásuaknak, heti 1 órán. Latin nyel- vet a II—III. folyamtnak h. 6 órán	23
5	Hlatky Miklós, r. tanár, tanít 19 év óta; VIII. o. főnöke; a természettani szert. öre; a meteorologia észleletek vezetője; az udvarhm. által. népnév. egyeslet pénzt.; Udvarhm. törvh. biz. tagja; az EMKE és udvarhelym. gazd. egyl. v. t., a Casino könyvtárnoka.	Természettant III., VII., VIII. 12 ó.; Rajz.-geometria I. 5 órán.	17

Sorszám	Tanár neve	Tanított	Óraszám
6	Kovaliczky Antal, r. tanár, tanít 14 év óta; a IV. oszt. főnöke, a tanári könyvtár és a geom. szertár őre; a tápintézet és ifj. zenekar pénzalapjának kezelője; m. kir. szolgálaton kiv. honvéd főhadnagy.	Mennyiségtant IV., VI., VIII. 11 órában. R.-geometriát IV. " órában; ábr.-geom. VI. és VIII. 4 órában.	17
7	Molnár Károly, r. tanár, tanít 16 év óta; az E. oszt. főnöke; a természetrajzi szertár őre; az ev. ref. isk. szék alelnöke; a Casino-egylet titkára; az Emke udvarhelymegyei és vároosi vál. pénztárnoka, az udv. népnevelési egylet vál. tagja.	Természetrajzot E., I., II., V., VI. és VII. 14 órában. Természet- tant az E. h. 2 órában. Vallást az az ev. ref. vallásuaknak az E. osztályban, h. 2 órában	18
8	Dr. Oláh Béla, h. tanár, tanít 1 év óta; a tanári tanácsk. jegyzője; az int. együtt-lakás felügyelője.	Francia ny. III., V., VII., VIII. 15 órában.	15
9	Pálffy Károly, r. tanár, tanít 17 év óta; a III. oszt. főnöke; tandíjkezelő; a magy. unit egyház főtanácsának s udvarhelym. törvhat. biz. állandó, igaz. és közp. választm. tagja; az udvarhelym. gazd. egyesület titkára.	Magyar nyelvet a III. 3 órában; Német nyelvet III., V. 6 órában. Számítant I., II. 7 órában.	16
10	Rados Ignác, r. tanár, tanít 6 év óta; az V. oszt. főnöke.	Számítant III. 3 ó.; Mennyiségtant V. és VII. 9 ó.; R.-geometriát a III. 2 ó.; Ábr. geom. V., VII. 4 ó.	18
11	Sinkovics József, r. tanár, tanít 14 év óta, a földrajzi szertár őre.	Történelmet III., V., VI. és VIII. h. 12 órában. Földrajzot a II. és IV. o. h. 6 órában.	18
12	Stener János, h. tanár, tanít 3 év óta, az I. o. főnöke.	Magyar nyelvet az I., IV. és V. 11 órában; német nyelvet az I. 5 órában.	16

Sorszám.	Tanár neve	Tanított	Óraszám
13	Dr. Vajda Emil, r. tanár, tanít 10 év óta; a II. o. főnöke; az ifj. könyvtár öre; az ifjusági zene- és énekkar vezetője; az udvarhelyi dalgyűjtés karnagya; az ipar- és kereskedelmi iskola igazgatója; a népnevelési egyesület titkára.	Magyar nyelvet a II. 4 ó; Magyar irodalom tört. a VIII. 3 ó; Bölcsélet a VIII. 3 ó.; Német ny. a II. 5 ó; Szépirást az I. 1 ó; Testgyakorlat az E — VIII. 8 órán	16 24
14	Valló Vilmos, r. tanár, tanít 17 év óta, VI. o. főnöke.	Német nyelvet a VI. 2 ó.; Francia nyelvet a IV., VI. 9 ó.; Szám- tant az E. órán.	16

III.

A tanárok irodalmi működése.

1. *Steuer János.* Czikkek a Magyar Nyelvőrben és Nyelvtudományi Közleményekben.

2. *Dr. Vajda Emil.* „A turin-párisi kirándulás“. (Tárcza-czikkek a „Kolozsvar“ 1889. évi jul. havi számaiban). „Zarándoklás Turinba“. (Kossuth „Emléklapban, Kolozsvar 1889.) Tompa Mihály egy kiadatlan levele. („Kolozsvar“ 1889. év 269. sz. és az „Egyetértés“ 1889. évi 322. számában).

Ezekon kívül apróbb közlemények a különböző cikkek folyóiratokban és napilapokban.

IV.

Bevégzett tananyag.

Előkészítő osztály.

Osztályfőnök: **Molnár Károly.**

Magyar nyelv, 5 óra. Helyes és értelmes olvasás tárgyi magyarázatokkal. A nyelvtanból a beszédrészek és mondatrészek ismertetése. Költemények betanulása. Helyesírás és nyelvtani írásbeli gyakorlatok.

Áldor Imre.

Német nyelv, 2 óra. Olvasás és helyesírás. Az olvasmányokban előforduló legfontosabb szavak tanulása. Hann Károly.

Földrajz, 2 óra: A család, község, lakhely, szülőföld. Tájékozódás szabadban és a tanteremben. Tér, térkép s annak rajzolási módja. A község leírása. A község határa, (sikságok, emelkedések, vizek, völgyek), az ottan található termények. A szomszéd községek, szolgabirói járás és a megye fogalma. A magyar királyság orohydrographiája főbb vonalaiban és alkotmánya. Európa többi országainak rövid általános ismertetése. Térkép-olvasás.

Áldor Imre.

Természetrajz, 2 óra. 30 állat s 12 növényfaj leírása és többek olvastatása.

Molnár Károly.

Természettan, 2 óra. A főbb természeti tűnemények ismertetése.

Molnár Károly.

Számtan, 5 óra. A szám- és méterrendszer ismertetése fokozatosan. A négy alapmivellet egész számokkal. A közönséges és tizedes törtek ismertetése, a négy alapmivellet egyszerűbb eseteinek alkalmazása rájuk. Gyakorlati példák megfejtése fejből és írásban, tárgy-csoportok szerint, a tárgyi magyarázat előrebocsátása mellett.

Valló Vilmos.

Szépírás, 4 óra. A magyar és német folyóírás kis és nagy betűi.

Hann Károly.

Rajz, 2 óra. Rajzolás szabad kézzel, pontozott füzetekbe. Szalag és kvadrátba rajzolt diszitmények. A zárt geometriai alakok nevei, hosszúsági és terület mértékek. Fankovich Gyula.

Torna, 2 óra. a) Szabadgyakorlatok. Állások: alap-, lépő-, szög-, keresztezett-, zárt- és lábujállás; kar-lendítések, kar-lökések és körzések; fej-, törzs- és lábgyakorlatok. b) Rendszeres gyakorlatok. Sorfelállítás, igazodás, fedezés. Sornyitás. Menet, arcz- és oldalsorban. Kanyarodás. Fejlődés hármás és négyes sorba. Játékok. Kötélhuzás. c) Szerkesztési gyakorlatok. Mászás egy- és két póznán; gyakorlatok a létrán és nyújtón. Magas ugrás helyből és futással. Ugrások a rohamdeszkával. Gyakorlatok botokkal.

Dr. Vajda Emil.

I. osztály.

Osztályfőnök: Steuer János.

Magyar nyelv, 5 óra. Olvasmányok: népmesék, hún, magyar, és görög mondák, elbeszélések, leírások az olvasókönyv, prózai szemelvényeiből válogatva. Szavalmányok: A gonosz mostoha, Krisztus és a madarak, Szülőföldem szép határa. A rab gólya, Halvány katona, Hadnagy uram, Füstbe ment terv, Szülőföldemen cz. költemények. Ezek alapján a mondat és mondatrészek; beszéd-részek; az ige és névszó teljes alaktana. Szóképzés; szokottabb élőképzők. Kéthetenként egy írásbeli dolgozat. Steuer János.

Német nyelv, 5 óra. Jónás J. Németnyelvi tan- és olvasókönyvéből az I—XXII. szakaszok prózai és költői olvasmányai (ez utóbbiak könyvnélkül is betanítottak) alapján: egyszerű mondat; részei; fő- és mellékmondat; szórendjeik; declinatio és motio; az ige jelen ideje és elbeszélő alakja; számnevek; a jelzők ragozása. Az olvasmányokhoz tartozó szótanuláson felül szótanulás tárgyi csoportokban. Kéthetenként egy-egy írásbeli dolgozat.

Steuer János.

Földrajz, 3 óra. A földgömb megismertetése és azon a geographiai alapfogalmak (világtájak, szárazföldek, tengerek, szigetek, félszigetek stb.) megmagyarázása. Térkép-olvasás. Európa államai Magyarországból kiindulva, kiváló tekintettel természeti viszonyaikra.

Hann Károly.

Természetrajz, 2 óra. 31 állat omlósök és madarak osztályai-ból, 17 növény a virágosok csapatjából, tekintettel a termi-

nusok begyakorolására; rokouaiknak lehető főlemlítése mellett családokká foglalások. Kirándulások. Molnár Károly.

Számtan, 3 óra. A tizedes számrendszer alapján a meter mértékek ismertetése; a négy alpmivelet egész számokkal és tizedes törtekkel; a tényezőkre való bontás, a legkisebb közös többes és legnagyobb közös osztó kikeresése; a közönséges törtre vonatkozó általános törvények; a közönséges törtekkel való négy művelet.

Pálffi Károly.

Geometria és rajz, 5 óra. Planimetriai alaktan: a legegyszerűbb síkidomok leírása. A congruentia, symmetria és hasonlóság fogalmának megállapítása. Az egyenes vonalú idomok területe. Geometriai diszitmények a táblára rajzolt minták után adott méretek szerint körzövel és vonalzóval; utóbb megfelelő szabadkézi rajz.

Hlatky Miklós.

Szépíráás, 1 óra. Magyar és német folyó írás, előírás szerint.

Dr. Vajda Emil.

Torna, 2 óra. a) Szabadgyakorlatok. Állások: alap-, lépő-, terpeszkedő- és lábujj-, sarok- és guggoló állás; fej-, kar-, kéz-, törzs- és lábgyakorlatok; támaszfekvések. Járások, futás, versenyfutás; társas szabadgyakorlatok; labda és más társas játékok. b) Rendgyakorlatok. (A katonai rendgyakorlatok a „Gyakorlati szabályok” szerint voltak vezetve.) Sorfelállítás, igazodás, fedezés, testfordulatok; menet előre és hátra. Lépés váltás. Kanyarodás. Fejlődés rendekbe, négyes és hatos sorokba. Kör-, szög-, kigyózdzó- és ellenvonulások. c) Szergyakorlatok. Magas- és távolugrás; mászás a póznákon és köteleken; gyakorlatok a gyűrű hintán és nyújtón függésben; elemi gyakorlatok a korláton feszítő támaszbau; a létrákon függeszkedések, fel- és lemenések, tovább haladás. Gyakorlatok a lengő kötéllel. Gyakorlatok a rohamdeszkával. Gyakorlatok botokkal.

Dr. Vajda Emil.

II. osztály.]

Osztályfőnök: Dr. Vajda Emil.

Magyar nyelv, 5 óra. Prózaolvasmányok: Lykurgus élete, Solon, Kyros története, Szt. Gellért élete, Szt. István magyar király legendája. A háromszor koronázott király, Szent László, A kevély császár, A gonosz kamarás és a hü apród. A király és

három leánya, A háládatlan ember. Költőiek: Kenyérkő, Sülyedés, A hamis tanú, Világlátó, Diósgyőr, Ósídökből, Az ünneprontók, Pali története, A hű vitéz, A hű jobbágy. Utóbbiak szavalmányokul is betanítottak. A prózai és költői olvasmányok alkalmas példái alapján tárgyalva lettek: a határozók tana; egyszerű, összetett, többszörösen összetett mondatok és körmondatok. Kéthetenként egy-egy írásbeli, összesen 20 dolgozat, házi és iskolai váltogatva.

Dr. Vajda Emil.

Német nyelv, 4 óra. Jónás J. Németnyelvi tan- és olvasó könyve II ik részéből az I—XV. szakaszok teljes feldolgozása, fordítások magyarról németre. Prózai olvasmányok: Rubezal, Hermann oder Arminius, Schlacht in den Katalaunischen Gefilden, Karl der Grosse, Heinrich d. Vogler, Island, Ueber die Verbreitung der Pflanzen, Die Jugend des Kyros. Költőiek: Der Schatzgräber, Der Bauer und sein Sohn, Des Knaben Berglied. Salomon und der Sämman. Morgenlied. Hoffnung. Die Wacht am Rhein, Geduld. Utóbbiak szavalmányokul is szolgáltak. Írásbeli dolgozatokul szolgáltak a könyvben C. betű alatt közölt magyar gyakorlatok, melyek németre fordítottak. Kétheteenként egy-egy írásbeli dolgozat, házi és iskolai váltogatva, összesen 19. Dr. Vajda Emil.

Földrajz, 3 óra. Európán kívül a többi földrész ismertetése. kiváló tekintettel népeikre és terményeikre.

Sinkovics József.

Természettudomány, 2 óra. 40 állat, a madarak, hüllők, kétélűtűk és halak osztályából s a puhányok, izlábuak, tüskebőrűek, ürbelűek és véglények köreiből. 7 virágos, 7 virágtalan s több idegen növény. A növények összeállítására. A műnyelv összefoglalása. Linné rendszerének rövid ismertetése. Kirándulások.

Molnár Károly.

Számítás, 4 óra. Számítási rövidítések. Kettős tétel. A viszonyok és arányok. Egyszerű kamatszámítás. Az egyszerű hármas szabály. Megfelelő példák dolgoztatásával gyakoroltattak be a szabályok.

Pálffy Károly.

Geometria, 5 óra. A síklapu téralaktan. A henger, kúp és gömb ismertetése. A szabályos test és a jegecztan kiválóbb alakjai. A mértani testek felszínének és köbtartalmának kiszámítása. Rajz: az első harmad tárgyát az ornamentális rajz képezte, mely

együttal az első osztálybeli tananyagunk átismétlésére és kibővítésére szolgált; a II. és III. harmadban az axonometrikus rajzolás formájában a szögletes és görbe lapu testek, továbbá az egyszerűbb téglá- és fakötések rajzoltattak. Fankovich Gyula.

Szépíráás, 1 óra. Folyó magyar írás. Dr. Vajda Emil.

Torna, 2 óra. a) Szabadgyakorlatok. Állások: az I. osztálynál felsoroltakon kívül még a roham és a lebegő állások; térdelés, támaszfekvések. A tag-, szabadgyakorlatokból egyszerű és összetett csuklógyakorlatok; kézi szerek ezen gyakorlatoknál botok és súlyozók. Rendes és műjársók. Birkozások. Kitartó futás 5—6 percig. Versenyfutás. Társas-gyakorlatok. Labda- és más társas-játékok. b) Rendgyakorlatok. A katonai rendgyakorlatokból a „Gyakorlati szabályzat“ I. f. 2, 4, 5, 6. és II. f. 14, 16. §§-ban tárgyalt gyakorlatok. Elé- és mögésorakoztatás. Körzések, kanyarodások. Csillag- és négyszög-alakítás Ellenvonulások. c) Szergyakorlatok. Ugrások állásból és futással, összekötve, fordulatokkal is. Távugrás. Ugrások a rohamdeszkával. Mászás a kötelen és rudakon; függeszkedések, átfordulások, zászló. Gyakorlatok a gyürü-hintán függésben és támaszban; a korláton feszítőtámaszban; a rézsutos létrán függésben; vízszintes létrán tovább haladással. Gyakorlatok a lengő kötéllel. Elemi gyakorlatok a nyujtón. Gyakorlatok botokkal. Dr. Vajda Emil.

III. osztály.

Osztályfőnök: Pálffy Károly.

Magyar nyelv, 3 óra. Prózai olvasmányok: A perzsák és hellének háborúi. A tatárjárás Magyarországon. A hajózó Szindbád története. Költői darabok szavalmányokul szolgáltak: A gyermek és a szívárvány. A pók versenye. A buvár Kund. Vak Álmos. Tatárjárás. Galamboskő. Hymnus. Ezek alapján rendszeresen ismételtetett az egész nyelvtan. A polgári ügyiratokból ismertetve voltak: a levél, folyamodvány, számla, nyugtatvány, bizonyítvány, kötelezvény, szerződés. Kéthetenként egy írásbeli dolgozat, iskolai és házi váltogatva. Összesen 18 dolgozat.

Pálffy Károly.

Német nyelv, 3 óra. Olvasmányok: „Alexanders Jugend“, „Die Botschaft des Königs Darius“, Niederlage des Quintilius Va-

rus", „Die Schlacht bei Chalons", „Theodorich, Ostgothen in Italien", „Die Bremer Stadtmusikanten", „Dornröschen" prózai olvasmányok és „Der Glockenguss zu Breslau", „Der todte Soldat", „Maley u. Malone", „Einkehr", „Lied eines Armen", „Untreue" költői olvasmányok; ez utóbbiak szavalmányokul is szolgáltak. A fennebbi olvasmányok alapján tárgyalatott: az összetett mondat szerkezet (alárendelt és mellérendelt mondatok és fajaik); a nyelvtanból eltanultak ismétlése és folytonos gyakorlása mellett az igeidők és módok használata és a szóképzés tárgyalatott, végül az összes hangfokozó igék csoportosítottak és osztályoztatottak. Az olv. előforduló sajátos német kifejezések, synonymák. Az olv. tartalma német nyelven. Beszélgetés német nyelven. Kéthetenként egy írásbeli dolgozat, iskolai és házi váltogatva, összesen 18 dolgozat.

Pálffy Károly.

Francia nyelv, 5 óra. A francia olvasás szabályai. Írás- és ékjelek. Az egyszerű és bővített mondat alapján a beszédrészek, u. m.: a főnév, melléknév, számnév, névmás, névelő, ige. A rendes és segéd-igék (avoir és être) ragozása állító, kérdő, kérdőtagadó és bővített (est-ce que) alakban; körülírt igeragozás (aller, venir, devoir, pouvoir). Szótanulás tárgyi csoportokban. Francia társalgási gyakorlatok. Teljes nomenclatura francziául. Olvasmányok: Distique, Le loup, Quatrain, Retour de l'équipage du Tegetthoff, L'hirondelle, La fourmi, Le castor, Les serpents, L'âne dans la peau de liou, Zénon, Thémistocle, La moisson, L'écureuil, Dumoulin, L'été, Léonidas, Marie-Antoinette, L'araignée, et le ver-à-soie, La vie. Le lierre et l'arbuste. Legnagyobb részét könyv nélkül is. Hetenként egy írásbeli dolgozat. Dr. Oláh Béla.

Történet, 3 óra. A magyar nemzet története a honfoglalástól 1848-ig.

Sinkovics József.

Természettan, 3 óra. A testek főtulajdonságai. Az erő és munkája. A vegyrokonság fogalma. A nehézségi erő és ennek hatása szilárd, cseppfolyós és légnemű testekre. A hő, fény, delejeség és villanyosság alaptüneményeinek ismertetése. A föld, mint világtest. A föld forgása, keringése és ezeknek eredményei. A földrajzi szélesség és hosszúság. A hold. A föld felszíne; függélyes és vízszintes tagozata. A földgömb vizei, légkör és melege. A légkör fénytüneményei. A föld belseje.

Hlatky Miklós.

Számítás, 3 óra. Összetett hármasszabály. Az összetett hármasszabályra tartozó feladatok ismeretlenjének különböző módok szerint való meghatározása. Kamatszámolás. Váltó és értékpapír leaszámolás. Határidő számítás. Egyszerű és összetett társaságsszabály. Elegyítési szabály. A pénzről. A külföldi pénzek átszámítása osztrák értékre és megfordítva.

Rados Ignác.

Rajzoló geometria, Az egyenes vonalra és szögre vonatkozó alapvető szerkesztések. Egyenes vonalú idomok szerkesztése és másolása a congruentia és hasonlóság alapján.

Rados Ignác.

Szabadkéerajz, 2 óra. Stilizált levelek és virágok, mint díszítőmennyi motívumok, jelesen: a borostyán, tölgyfa, szőlő, akanthus, pálma levele, gyps után. Görög síkdíszítőmennyek színezve.

Fankovich Gyula.

Torna, 2 óra. Tananyag, mint a II. osztályban.

Dr. Vajda Emil.

IV. osztály.

Osztályfőnök: Kovaliczky Antal.

Magyar nyelv, 3 óra. Az irány lényege és módozatai. Írásművek. Bel- és külalak. Tényeződik. Verstan. Rythmus. Hangsúlyos és időmértékes verselés. Rímtan. Olvasmányok: A kézikönyv szemelvényei; Arany J. „Toldi“-ja. Emlézésül felvettettek: „Toldi“ I., II., III. éneke. Petőfi S.: Honfidal. Bajza J.: Isten hozzád. Arany J.: Mátyás anyja; V. László. Vörösmarty M.: Kis gyermek halálára. Berzsenyi D.: Fohászkodás. Gyulai P.: Éji látogatás. Kötelező magánolvasmány: Ilosvai „Toldi“-ja. Kéthetenként váltakozva egy-egy iskolai és házi írásb. dolgozat.

Steuer János.

Német nyelv, 3 óra. Olvastattak Jónás J. Deutsches Sprach- und Lesebuch III—IV. r. A 12, 28, 31, 33, 34, 52, 54. számú prózai s a 63, 65, 66, 67, 68, 73, 93, 95, 104, 106, 108. számú költői olvasmányok. Rendszeres hang-, alak- és mondattan. A sajtóságos német verstan. Ügyiratok szerkesztése. Kéthetenként egy-egy írásb. dolgozat. Tárgyak, részben fordítások magyarról németre, részint szabad átdolgozások a tárgyalt olvasmányok alapján. 19 írásb. dolgozat.

Hann Károly.

Francia nyelv, 5 óra. A rendhagyó igék alaktana. Az igeidők és módok képzése, használata. A bővített mondat: a jelzők, a tárgyi mondatviszony, a határozók tana. Az összetett mondatok. Az infinitif és participe használata. A szóképzés. Synonymák és gallicismusok. Olvasmányok. 11 prózai: Le petit chaperon rouge. Könyvnélkül is tanulták. Le chat botté. Le petit Poucet. Cendrillon. Forme de la terre. Le jour, la nuit et les heures. L'année et les mois. Races d' hommes. Les Francs et Clovis (töredék). Termes géographiques appliqués aux terres et aux eaux. Différents degrés de civilisation. 6 költemény: Novembre. La feuille. Les saisons. L'été. Le nid de fauvette. Le petit Pierre. A költeményeket könyvnélküli szavalásra tanulták. Hetenként egy írásbeli dolgozat.

Valló Vilmos.

Földrajz, 3 óra. Az Osztrák-Magyar monarchia politikai földrajza és Európa államainak ismertetése. Sinkovics József.

Algebra, 4 óra. Az algebra jelei. A negatív számok ismertetése és a számsor tágitása. Algebrai egész kifejezések összevonása (összeadás és kivonás), sokszorozása és osztása. A legnagyobb közös osztó és a legkisebb közös többes kikeresése s a négy alapművelet tört számokkal való begyakorlása. Az elsőfoku egyenlet egy ismeretlennel, kiterjeszkedve az aránylatok tanára. A kéttaguak quadratjának és köbének képzése s a véges geometriai haladvány begyakorlása.

Kovaliczky Antal.

Geometria, 2 óra. A kör ismertetése s érintőinek szerkesztése. Az ellipsis, parabola, hyperbola, s érintőknek szerkesztése. A cikloisok és csigavonalok szerkesztése. Gyakorlati terület-mérés ismertetése.

Kovaliczky Antal.

Vegytan, 2 óra. A levegő és a víz összehasonlítása alapján a testeken észlelhető különbségek, minő a halmaz-állapot, kiterjedés, fajsúly stb. A levegő és víz alkatrészeinek leválasztása, segélyével a testek osztályozása összetett testekre és elemekre. Az elemek elnevezése, jelzése. A víz tárgyalásánál bemutatott a párolgás, forrás és lepárlás. A víz összetétele a hidrogén elégetése által; durranógáz és alkalmazása. A jegecztanból annyi, a mennyi a tárgyalás folyamán, előfordult fontosabb jegeczalakok meghatározásához szükséges. A nem fémek közül azok, melyek a közélet-

ben alkalmaztatnak s ezek fontosabb hydrogen és oxygen vegyeik. A savak: sósav, légenysav, kénsav és phosphorsav. A fémek: Kalium, Natrium, Calcium, Magnesium, Arany, Ezüst, Higany, Réz, Vas, Ón stb. előállítási módjuk. A fémekkel egyidejűleg az aljak; az aljak és savak kölcsönösen egymásra hatásából származó vegyületek: a sók. A szerves vagy széneuey vegyek fogalma. Mocsárlég, olajképző gáz. Szénhydratok és az erjedés. Borszesz. Ecet és gyártása.

Dr. S o l y m o s i L a j o s.

Szabadkézrajz, 2 óra. Egyszerűbb domboru ékitmények gyps után. Görög, arab, pompeji és renaissance diszitmények sík lapok után szinezve.

F a n k o v i c h G y u l a.

Torna, 2 óra. A) S z a b a d g y a k o r l a t o k. Állások, mint az I-ső osztályban, ezen kívül rohamállás és lebegő állások; karvágások és körzések; a törzslendítések, lábkörzés, lábütések és lökések. Különböző ülések. Támaszfekvések. Műjárások. Futás 5 – 10 percig. Tagszabadgyakorlatok botokkal és súlyozókkal. Társas és birkozó gyakorlatok; húzás, tolás botokkal. Tagszabadgyakorlatok ellenoldalu mozdulatokkal. Botgyakorlatok párosan egyenlő és ellentálló gyakorlatok, kettős és hármas gyakorlatok; összgyakorlatok botokkal. B) R e n d g y a k o r l a t o k. Az I. oszt. gyakoroltakon kívül kettős rendekbe fejlődés és rendekre szakadozás. A katonai rendgyakorlatok 14, 16, 18, 19, 20 és 21. §. megfelelőleg; C) S z e r g y a k o r l a t o k. U g r á s o k helyből, futással, állásból lendítéssel, fordulatokkal is. Mély ugrás. Távolugrás. Ugrások rohamdeszékával. G y a k o r l a t o k nyújtón, különböző függésben, lendülések, felvetődések, fordulások. Rézsutos és vízszintes létrán, különböző függeszkedés és felmenés. Karrángás fel és le, felmenés gyorsütemben stb. G y ü r ü h i n t á n gyakorlatok támaszba és támaszból, hintázás, átfordulások. K o r l á t o n, különböző támasz, és feszítő gyakorlatok; szökdelés átugrások. Egyszerűbb gyakorlatok támaszban a lovon és bakon. Átugrások. Gyakorlatok súlyozókkal. N a g y o b b k i r á n d u l á s a Szejké-fürdőre. Budvárna, a közeli falvakba, összekötve rendgyakorlatokkal, játékokkal. Az egyik kirándulás természetrajzival volt összekötve.

Dr. V a j d a E m i l.

V. osztály.

Osztályfőnök: Rados Ignác.

Magyar nyelv, 3 óra. A történet- és regényírás elmélete és története megfelelő olvasmányok alapján. A szónoklat elmélete és történeti fejlődése. Az értekezés elmélete és fajtái. Olvasmányok: Mindszenti Gábor, Székely István, Heltai Gáspár, Tinódi Sebestyén, Pethő Gergely, Szalárdi János, Komény János, Apor Péter, Cserey Mihály, Mikes Kelomen, Virág Benedek műveiből vett szemelvények: részletesen elemeztetett Salamon Ferencz „Magyarország a török hódítás korában“ cz. művéből a „Hunyadiak kora.“ A regényhez: Kémény Zs. „Zord idejéből“ „Buda elfoglalása.“ A magyar class. szónokok közül: Kölcsey, Eötvös, a politikai szónokok közül: Kossuth, az egyházi szónokok közül Pázmány beszédeiből válogatott darabok. Az értekezés elméletéhez: Zrínyi Miklós „Török aphiuma“, Kölcsey „Kritika“ és Zichy A. „A szónoklatról“ cz. értekezése olvastatott. A dráma szerkezetének megismertetésére olvastatott és elomeztetett Shakespeare „Julius Caesar“-ja.

Steuer János.

Német nyelv, 3 óra. Rhetorika: Elbeszélés, leírás, értekezés, szónoki beszéd, levél. Olvasmányok: Die Boten des Todes (Brüder Grimm); Kaunitzverstan (Joh. Pet. Hebel); Hagen im Nibelungenliede (Ludwig Uhland); Der Löwe (Alfred Brehm); Der Oelbaum (A. W. Grube); Grösze einer Cubikmeile (Aaron Bernstein); Über Corneilles Tragoedie „Rodoguno“ (Aus Lessings „Hamburgischer Dramaturgie“); Denkrede auf Jean Paul (L. Börne); Tobias Witt (Joh. Jak. Engel); Schiller an W. v. Humboldt; Körner an seinen Vater (prózai). Der Szekler Landtag (Adalb. Chamisso); Hans Euler (Joh. Gabr. Seidl); Die Worte des Glaubens (Friedrich Schiller) költőiek.

Pálffi Károly.

Francia nyelv, 4 óra. Az alaktan rendszeres áttekintése. Mondattan. Folytonos alak- és mondattani elemzés az olvasmányokkal kapcsolatban; beszédgyakorlatok. Olvasmány: Fénelon: Fables. Le loup et le jeune mouton. L'abeille et la mouche. L'ourso et le petit ours. Les abeilles. Le renard puni de sa curiosité. L'assemblée des animaux pour choisir un roi. Les deux lionceaux. Les abeilles

et les vers à soie. Le jeune prince. Le Nil et le Gange. Aristée et Virgile. Histoire de Florise. Histoire d'Alibée, Persan. Le jeune Bacchus et le faune. Chasse de Diane. Le hibou. Le dragon et les deux renards. Le chat et les lapins. Közülök 4 dr. könyv nélkül. Fénelon: Dialogues des morts: Le centaure Chiron et Achille. Mercure et Charon. Achille et Homère. Ulysse et Achille, Ulysse et Grillus. Romulus et Romus. Xerxès et Léonidas. Socrate et Alcibiade. Platon et Aristote. Cicéron et Démosthène. Annibal et Scipion. Sylla, Catilina et César. César et Alexandre. Horace et Virgile. Scipion et Annibal. Alexandre et Diogène. Périclès et Alcibiade. Alexandre et Clitus. Démosthène et Cicéron. Alexandre et Aristote. Charles VII. et Jean, duc de Bourgogne. Louis XI. et Louis XII. François I-er et Bourbon. Louis XI. et Charles duc de Bourgogne. Philippe II. et Philippe III. Hat olvasmány könyv nélkül. Dr. Oláh Béla.

Történelem, 3 óra. Az ó-kor története, különösen a görög és római történet a nyugatrómai birodalom bukásáig. A történet előtti kor, a társadalmi állapotok fejlődése, a görög és római államélet, családi és társadalmi viszonyok. A műveltség és tudomány fejlődése nyomon kísérve az ó-koron át. A korszakot alkotó események. Sinkovics József.

Természetrajz, 2 óra. Növénytan: rendszeres növénytan botani és élettani alapon. Áttekintés a növények földrajzi viszonyain és a főbb növénytani rendszerekben. A növények meghatározása végett fűvészeti gyakorlatok, kirándulással összekapcsolva. Molnár Károly.

Matézis, 5 óra. a) Algebra: A múlt évi tananyagának rövid átvizsgálása után az elsőfoku egyenletrendszerek. A kéttaguak magasabb pozitív egész hatványainak meghatározása a Pascal-féle háromszög felhasználásával. Számítási haladvány, Quadrát gyök és az ismeretlenek kiszámítása a másodfoku egyenletben; köbgyök és számolás gyökjeleket tartalmazó kifejezésekkel. b) Geometria: Az egész planimetria. Rados Ignác.

Ábrázoló geometria, 2 óra. A pont, vonal, és síkra vonatkozó stereometriai tételeknek rövid átvizsgálása után, a pont, egyenes vonal, síkidomok, kocka, hasáb és gúla egy és két síklapon való ábrázolása orthogonális projectióban. Rados Ignác.

Vegytan, 2 óra. A vegytan fogalma és köre. A vegyületek és keverékek közt levő különbség. Az oldatok és tulajdonságaik. A folyadékok gázelnyelő képessége, különösen a légnyomás és hőmérséklet befolyásával szemben. Vegybomlás és vegyületképződés. Az elemek fogalma s azok tulajdonságai. A Gay-Lussac és Mariotte-Boyle-féle törvények segítségével a tömegs- és paránysúly megállapítása. A vegyérték. Aljak, savak, sók. A sók vegyi szerkezete. Az elemek közül a fontosabbak, melyek az iparban alkalmaztatnak, részletesebben ismertettek.

Dr. Solymosi Lajos.

Szabdkézrajz, 2 óra. Mértani testek és ékitmények természet utáni rajzolása. Az emberi fej és test rajzolások kezdete. Bague I. r.

Faukovich Gyula.

Torna, 2 óra. Tananyag, mint a harmadik és negyedik osztályban.

Dr. Vajda Emil.

VI. osztály.

Osztályfőnök: Valló Vilmos.

Magyar nyelv, 3 óra. Széptani alapfogalmak. A költésről általában. A költemény bel- és külalakja: A költői nyelv. Verstan. Műfajok: Eposz, lyra, dráma. Válfajaik. Olvasmányok: Horatius „Ars poëtica“-ja. Regék és mondák. A Zrinyiasz. Cserhalom. Dorottya. Nép- és mûballadák. Idyllok. Szatirák. Oktató epikai művek. Lyrai költemények a legjelesb magyar és idegen költőktől. Sophokles, Antigone. Katona, Bánkban (Gyulai P. és Arany J. tanulmányai). Töredékek Shakespeare szinműveiből (a dráma jellemzés, dikció stb. illusztrálására). Szigligeti: Liliomfi; Madách: Az ember tragoediája. Kötelező magánolvasmányok: Vörösmarty: A két szomszédvár. Arany: Buda halála. Szász K., A világirodalom eposzai. Gregus: Arany J. balladáit. Kemény Zs., egyik regénye. Kriza: Vad Rózsák. Szigligeti egy szomorú és vigjátéka. Shakespeare: Julius Caesar. Molière: A fősvény, Göthe: Faust.

Áldor Imre.

Német nyelv, 2 óra. Poetika: epikai és lyrai és drámai költészet. Olvasmányok: Wilhelm Tell (költemény Zedlitztól). Erlkönigs Tochter (átdolg. Herder). Erlkönig (Goethe). Der Sänger (Goethe), könyv nélkül szavalták. Die Bürgschaft (Schiller). Bertran

de Born (Uhland) k. n. sz. Der Pilgrim vor St. Just (Platen). Hermann und Dorothea (Goethe) egészen, részben iskolai, részben házi olvasmányul. Aus „Ekkehard“ (Scheffel). Vier Lieder von Heine, k. n. sz. Wanderers Nachtlied (Goethe), k. n. sz. Frühlingslieder (Uhland), k. n. sz. Der letzte Dichter (A. Grün), k. u. sz. Das Landleben (Hölty). Das Siegesfest (Schiller). Prolog von Geibel. Wilhelm Tell (Schiller drámája) egészen, mint házi olvasmány. ebből Tell monologját („die hohle Gasse bei Küssnacht“) mint iskolai olvasmányt könyvnelküli szavalásra tanulták. Aus den Persern von Aischylos.

Valló Vilmos.

Francia nyelv. 4 óra. A mondatban főbb szakaszainak áttekintése. Synonymák, gallicismusok. A francia stílus ismertetése. Tropusok és figurák: A francia verstan (franciául). Olvasmányok: Fénelon, Lettre sur les occupations de l'Académie française. Fénelon életrajza s irodalmi működése (könyvnelkül). Buffon, Sur le style (nagy részét könyvnelkül is tanulták). Buffon életrajza s irodalmi működése (k. u.) A verstanhoz Lafontaine, Delille Lamartine, Béranger s Hugo Viktor néhány kisebb költeményét olvasták s tanulták.

Valló Vilmos.

Történet, 3 óra, A germán népek megtelepedése a római birodalom területén 375—500. A görög császárság és az arab hatalom 500—800. A Karolingek és a pápai szék. A középkori intézmények virágzása 800—1250. Államalakulások. A császárhatalom tetőpontján. Keresztes háborúk. A pápai hatalom tulsúlyban a világi fölött. Miveltségi és társadalmi viszonyok: Tudomány, költészet, városok keletkezése. Ipar és kereskedelem. A parasztság helyzete. Képzőművészetek. A középkori intézmények bukása 1250—1500. Törekvések a közp. hatalom fokozása és szilárdítására. A hűbértség banyatlása. A renaissance. Miveltségi és társadalmi átalakulás. Találmányok. Újkor. A fölfedezések és a reformáció. 1500—1648. A fölfedezések kora 1492—1530. A reformáció Németországban 1517—1555. A reformáció elterjedése Európában. Visszahatása az államok politikai történetére. Fejedelmek és népek versengése a politikai vezérszerepért. Vallásháborúk és forradalmak. A harmincéves háboru 1618—1648.

Sinkovics József.

Természetrajz, 3 óra. Állattan. Rendszeres állattan boncz- és élettani alapon.
Molnár Károly.

Vegytan, 3 óra. A szénnyvegyek fogalma: a szénny négy vegyértékűségéből levezethető vegyületek és képződésük. A szerves testek elemzése; az elemzési eredményekből a vegyület tömcsképletének levezetése és annak correctioja a gőzsűrűség alapján. A különböző képletek. Isomeria, metameria és polymeria. Szénhidrogének; telített és telítetlen szénhidrogének. A szénhidrogének hallogen és nitró származékai. A szénhidrogének hidroxil származékai — alkoholok. Aldehidek és ketonok. Szerves savak. Egyszerű, kevert és összetett éterek. Szénhidrátok. Glykosidok. Aromás testek — bensol és származékai Illó olajok és gyanták. Festőanyagok. Cyánvegyek. Alkaloidok. Protein anyagok.

Dr. Soly mosi Lajos.

Matézis, 4 óra. a) Algebra. Hatványok és gyökérmennyiségek egész positiv mutatókkal. (Ismétlés és kiegészítés). A hatvány általánosítása. Miveletek efféle hatványokkal. Logarithmus fogalma egyszerű algebrai kifejezések logarithmusai. A logarithmus rendszerek, a Brigg-féle; alkalmazás. A számtani és geometriai haladványok; alkalmazásuk a kamatok tőkésítésénél. b) Geometria. Trigonometria. Testmértanból: a térbeli elemek viszonylagos helyzetéből származó igazságok. A testszögletek. A testek általános tulajdonságai. A szabályos testek. Húsbok és gulák tüzetesebb tárgyalása, felszínük és köbtartalmuk számításával.

Kovaliczky Antal.

Ábrázoló geom. 2 óra. A pont egyenes és sík ábrázolása a négy tértregegyedben. Az egyenes hossza és hajlásszöge. Párhuzamos és egymást metsző síkok. Az egyenesnek síkkal való metszése. A megvilágítás viszonyai és a pontnak és egyenesnek a projectio lapokra vetett árnyékának meghatározása centrális és parallel megvilágítás mellett. A projectio-lapoknak helyváltoztatása. A síkra merőleges egyenes és a merőleges távolságok. A síkidom ábrázolása és affinitás ezen képek és a kép és síkidom között. Két egyenes, továbbá egyenes és sík és végre a két sík hajlásszöge. A síkidom árnyéka a képsíkra, síkra; affinitás ezen árnyékok és képek között. Rajztananyagul a felsorolt feladatok szolgáltak.

Kovaliczky Antal.

Szabadkézrajz, 2 óra. Domboru ékitmények rajzolása teljes árnyékolással. Emberi fejek, törzsök, mellképek síklapok után. Bague I. és II. rész. Diszitmények színezve Andél után.

Fankovich Gyula.

Torna, 2 óra. a) Szabadgyakorlatok. Az alsóbb osztályokban tanult gyakorlatok és azok összetételei kéziszerekkel és azok nélkül. Futás 8–10 perczig. Birkozás. Gulák, labdajátékok. b) Rendgyakorlatok. A katonai rendgyakorlatokból: A szakasz felállítása és beosztása: igazodások, sornytások; arcvonal mozdulatok, rendek és kettősrendek alakítása és mozdulatai; fejlődés rendekből és kettős rendekből. Hatos és nyolczas sorok és sortestek alakítása; különböző vonulások rendes és futólépésben. c) Szergyakorlatok. Magas, mély és távugrás; rúdugrás. A mászás nehezebb nemei. Gyakorlatok a rézsutos és vízszintes létra mindkét oldalán; a gyűrű hintán és nyujtón függésben és támaszban, a korláton hajlitott karu támaszban és nehezebb gyakorlatok támaszban s ugrással a lovon és bakkon. Átfordulások, terpeszugrások, csuka- és farkasugrások. Alugrások a nyujtón ugrómérczével. Ugrások a gyűrűhintával s ugrómérczével. Kirándulás.

Dr. Vajda Emil.

VII. osztály.

Osztályfőnök: Áldor Imre.

Magyar nyelv és irodalom. A magyar irodalom története a legrégebb kortól Kisfaludy Károlyig. Az egyes korszakok jelleme, emlékei, irói és alkotásai, ezek időszaki vagy messzebbható jelentőségének szabatos meghatározásával. Végül: Az egész tananyag csoportosítása 1) nyelvészeti, 2) szorosb értelemben vett irod. történeti szempontból és osztályozással. Olvasmányok: A kézi könyv összes szemelvényei. Balassi B. költeményei. Pázmán P. beszédei és vitázó iratai. Zrinyiász. Murányi Venus. Mikes, Kármán, Csokonai, Kisfaludy S., Kazinczy, Berzsenyi, Kölcsey műveiből. A nyelvújítás- és nyolvujtási harcra vonatkozó egykoru és újabb munkákból töredékek. Kötelező magánolvasmányok: Bessenyei, A Philosophus. Gvadányi, Egy falusi nótárius budai utazása. Kármán, Fanni hagyományai. Kisfaludy S., Regék. Kazinczy, Pályám emlékezete. Borzsenyi, Ódák. Flogler, Kölcsey élete.

Áldor Imre.

Német nyelv, 2 óra. Irodalomtörténet: Klopstock-tól — Goethe haláláig. Olvasmányok: Aus Lessings „Laokoon XIII—XVI. f.“ Aus Lessings „Sinngedichten 1—5.“ Aus Lessings „Fabeln 1—3. die drei Ringe. (Lessing) Das Kind der Sorge. Griechenland nach Natur und Bevölkerung. (Herder). Die zweite Reise auf den St. Gotthard. (Göthe). Das Lied von der Glocke. (Schiller). Göthes Werther (némi kibagyással). Magánolvasmányok: Emilia Galotti (Lessing). Minna von Barnhelm. (Lessing). Fiesco (Schiller).

H a n n K á r o l y.

Francia nyelv, 3 óra. A XVI. és XVII. század irodalmának rövid jellemzése, különösen a drámai irodalom fejlődése. Olvasmány: Molière Misanthrope-ja. Boileau: Art poétique-je I. és II. éneke, VIII. satira, Épitre VI. és Le Lutrin I. éneke. Ezekből könyv nélkül is. Ezenkívül: Athalie (Racine), Tartuffe (Mol.), Les femmes savantes (Mol.), L'avare (Mol.), Cid (Corneille).

D r. O l á h B é l a.

Történel. 3 óra. Egyetemes történet a vesztfáli békétől napjainkig. A legújabb kor történetével kapcsolatosan, Európa és Amerika államai politikai földrajzának rövid ismertetése.

Á l d o r I m r e.

Természetrajz, 3 óra. Ásvány-, kőzet- és földtan. Az ásványok természettani és vegytani tulajdonságai; 65 ásványfaj leírása. Az összetett kőzetfajok; képződési és települési viszonyaik. A vulkán és víz hatása a föld kérgére, földrengések, emelkedések és süllyedések. A földtani képletek, jellegző állati és növényi maradványaikkal — tekintettel hazánk viszonyaira. Egy kirándulás a város területén levő földtani viszonyok szemléltetésére.

M o l n á r K á r o l y.

Természettan, 4 óra. A testek általános és különös tulajdonságai; a szilárd, csepfolyós és légnemű testek erómütana; a fontosabb rezgéstani törvények és alkalmazásuk a hang- és fénytani tünemények megmagyarázására.

H l a t k y M i k l ó s.

Matézis, 4 óra. a) Algebra: A másodfoku egyenlet elmélete. Redukálható felsőbb foku egyenletek feloldása. Végtelen geometriai haladvány. A kapcsolástan elemei és a binomiális tétel pozitív egész kitevőkre. b) Geometria: Görbe felületek által határolt testek

(henger, kúp, gömb stb.) leírása, felszínük és köbtartalmuknak kiszámítása. A sphacoid vizsgálata és idetartozó feladatok megoldása.

Rados Ignác.

Ábrázoló geometria, 2 óra. A szögletes testek ábrázolása; síkkal és egyenessel való metszése; árnyszerkesztéseik. A henger-, kúp-, gömb-, ellipsoid és gyűrű felület ábrázolása és érintő síkjaik; egyenessel, síkkal való metszésök; árnyszerkesztéseik. A fénynél és a fénypont meghatározása.

Rados Ignác.

Szabadkézrajz, 2 óra. Domboru ékitények, stilszerű oszlopok, párkányok. Emberi fejek féldomboru mintákból. Diszitmények színezve Racinet és Andél után.

Fankovich Gyula.

Torna, 2 óra. Tananyag, mint a VI-ik osztályban.

Dr. Vajda Emil.

VIII. osztály.

Osztályfőnök: Hlatky Miklós.

Magyar irodalom, 3 óra. A régiebb korok és az ujkor ismétlése és összefoglaló áttekintése után, a magyar nemz. irod. fejlődése tárgyalatott 1820-tól napjainkig. A kor jellemzés és művelődés tört. viszonyok megismerésén kívül, különös gond fordított arra nézve, hogy az ifjak valamely költői műfaj egyes remekein kívül, az illető műfaj fejlődése történetét is képesek legyenek a legrégebb időktől napjainkig levezetni. A remekművek elemezése, alkalmával az előző osztályban eltanultak ébrentartása czéljából retorikai, poetikai és nyelvtani kérdések tétettek folyvást. Behatóbban és részletesebben voltak elemezve a következő főbb olvasmányok: Az 1820-iki reformmozgalmak; Romanticizmus és Kisfaludy fellépése (dráma, vigj. lyrai költ. és vig elb.); Katona J. „Bánkbán”-ja; Vörösmarty Mihály (eposzai, lyrai költ. drámái); Jósika M. (regényei); Eötvös J. br. (regényei, lyrai költ. szónoklatai); Kemény Zs. (regényei, tanulmányai); Tompa (népregék, lyra); Petőfi (elb. költ. lyrája, különösen népdalai); Arany (eposzai, balladáit, prózai művek, lyrai költ.); Szigligeti (dráma, vigj. népszinművei közül egy-egy); Gyulai P. (lyra, prózai művei); Szász Károly (lyra, különösen műfordításai); Tóth és Vajda János (lyra); Jókai (regény); Madách I. (Ember tragoediája.) A politikai szónokok közül: Széchenyi I., Wesselényi M., Eötvös J., Kossuth

L., Deák Ferencz fellépése és működése. A tudományos irodalom terén történt újabb mozgalmak. Dr. Vajda Emil.

Bölcsélet. 3 óra. I. Logika. Fogalom, ítélet, következtetés. A gondolkozás fő törvényei. Meghatározás, felosztás, bebizonyítás. Módszerek. — II. Tapasztalati lélektan. Test és lélek kölcsönhatása. A képzetek előidézése és visszaidézése. Az értelem. Érzelmek és indulatok. A törekvés. Dr. Vajda Emil.

Német nyelv, 2 óra. A német tudományos nyelv ismertetése, kapcsolatban a megfelelő irodalom történetének ismertetésével. Olvasmányok: Aus den Reisebildern von Heine. Konradins Ende (Raumer). Richelieu (Ranke). Iphigenie auf Tauris I—III. (Göthe). Ueber Märchen und Sagen (Grimm). Der Plöckensteiner See (Stifter). Die Schlacht bei Granson (Müller). Egmont (Göthe). Wallensteins Lager (Schiller). Magánolvasmányok: Iphigenie auf Tauris. Die Braut von Messina. Wallensteins Tod. Hann Károly.

Francia nyelv, 3 óra. A nyelvtan rendszeres átisméltése s a francia műnyelv. A XVIII. és XIX. század nevezetesebb prózairói s költői, különösen: Mirabeau, Guizot, Thiers, Mignet, ezeknek életrajza könyv nélkül is; ezenkívül: Madame de Staël, Chateaubriand, Béranger, Lamartine, Viktor Hugo, Alfred de Musset. Olvasmány: Discours contre la banqueroute (Mir.). Des lettres de cachet et des prisons d'Etat (Mir.). Essai sur le despotisme (Mir.). Jugement et mort de Strafford (Guiz.). Histoire générale de la civilisation en Europe (Guiz.). Enseignement de la vie de Franklin (Mign.), Charlotte Corday (Thiers), Histoire du consulat et de l'empire (Thiers;) ezenkívül szemelvények: Min. de Staël, Chateaubriand, Béranger, Lamartine, Victor Hugo, Alfred de Musset műveiből, némelyik könyv nélkül. Továbbá: La poésie au xix-ème siècle (Nisard), L'amour de l'humanité (Jules Simon), La vie végétale (Henry Emery), Monge comme professeur (Arago), La géométrie descriptive (Ar.), Le langage est-il naturel à l'homme (Reuan), Les comètes (Ar.). Dr. Oláh Béla.

Történet, 3 óra. A magyarok oknyomozó története. Őskor. Honfoglalás. A keresztyén monarchia megalapítása. Arany bulla. Átmenet a hűberiségbe. Renaissance. Mátyás kora. A köz- és főnemesség küzdelme. Az ország hanyatlása. Nemzeti és vallási elmentétek. A forradalmak kora. A nemzet és a dynasztia kibékü-

lése. Reformtörekvések, kísérletek, küzdelmek és ezek végeredménye az 1848-iki alkotmányban. Sinkovics József.

Természettan, 5 óra. A melegegről, mágnességről, elektromosságról. Az egész természettannak főbb vonalaiban való átisméltése. A föld alakja, tengely körüli forgása, nap körüli keringése; az ezekből származó tünemények. Valamely pont helyének meghatározása a földön és az éggömbön. Az álló és bolygó csillagokra vonatkozó általános tudnivalók. Parallaxis. A nap és a holdra vonatkozó fontosabb csillagászati ismeretek. Időszámítás.

Hlatky Miklós.

Mennyiségtan, 3 óra. Elemző geometria. A mult évben az egyenes vonal köréből tanultak ismétlése és bővítése. A kör-egyeletének beszélő (értelmezhető állandókkal bíró) általános formája. Az $Ax^2 + Ay^2 + 2Bx + 2Cy + D = 0$ függvény jelentése. A kör köréből vett különböző feladatok oldása. Az ellypsis, hyperbola és parabola egyenletei; az ellypsis és parabola terület nagysága. A másodrendű görbék érintő vonalai és szerkesztésök. A parabola, ellypsis, hyperbola egyenlete mindig másodfoku. A parabola, ellypsis, hyperbola kúpszeletek. A mennyiségtan főbb tételeinek ismétlése. Házi feladat volt egész évben 8.

Kovaliczky Antal.

Ábrázoló geometria, 2 óra. A központi vetítés alapelvei. A pont-, az egyenes-, sík- és síkidomok centrális ábrázolása. A hasáb-, gúla-, henger-, gömb s ezen testek összetételcinek távlati ábrázolása s árnyékszerkesztéseik. A gömb orthogonális és centrális képének felhasználása a geographiai fokhálózatok készítésénél.

Kovaliczky Antal.

Szabadkézi rajz. A VII-ik osztály tananyagának folytatolágos fejlesztése. Műszaki rajzok. Fankovich Gyula.

Torna, 2 óra. Tananyag, mint a VI. és VII. osztályban.

Dr. Vajda Emil.

Írásbeli dolgozatok.

A) Magyar nyelv.

V. osztály. 1. II. Rákóczy Ferencz fölkelése (Cserei után.) 2. Szt. István és Szt. László jellemzése (Szalay után.) 3. Egy szabadon választott történeti regény ismertetése. 4. Országos vásár

(szabad dolgozat.) 5. Kölcsey: „Védelem P. J. számára“ című szónoki beszédének szerkezete. 6. Kölcsey „Parainesis“-ének ismertetése. 7. A történelem az élet mestere (értekezés.) 8. Kossuth: „Tengerhez magyar!-“ cz. beszédének ismertetése. 9. Shakespeare: „Julius Caesar“-jának rövid tartalma.

VI. osztály. 1. Minden órának leszakaszd virágát. Elmélkedés a Parainesis mintájára. 2. Széptani alapelvek Vojtina „Ars poética“-jában. 3. Csak korához mérve volt-e N.-Károly nagy? vagy hogy megilleti őt e fényes jelző általános világtört. szempontból is? 4. A satira rövid elmélete s Gyulai P. „Népszertűség“-ének széptani fejtegetése. 5. A családi kör. Leírás. 6. Az elegia elmélete, alkalmazással Toinpa M. „Tornáczomon“ cz. költeményére. 7. A víz kémiai alkata, fizikai sajátosságai, feladata a természet háztartásában, s hatása az emberiség művelődésére. 8. Tipusok-e csupán és könnyen nélkülözhető epizódalakok? vagy tisztán és teljesen kidomborodó drámai egyének, elhatározó befolyással a cselökvény egész fejlődésére, Petur és Tiborc Katona „Bánkbán“ című tragoediájában? 9. Miben áll a lélegzés lényege, és minő eszközökkel végzik azt a különböző állatok (példákkal?) 10. Itt születtem én ezen a tájon. A szülőföld leírása lendületes szép prózában vagy versben.

VII. osztály. 1. Minden más tekintetben özönnel árasztván fényt és dicsőséget a magyar névre és népre, miért nincsen hasonló nyoma az Anjouk és Corvin Mátyás uralkodásának a magyar nyelv és irodalom fejlődésének történetében is? 2. Washington Gy. Élet és jellemrajz. 3. Két király (oroszlán és sas). Természetrajzi leírás lendületes szép prózában. 4. Tőről metszett magyaros kifejezések, közmondások, példabeszédek Pázmán P. műveiben. 5. I. Napoleon oroszországi hadjárata. Történelmi rajz. 6. Kazinczy F. „Pályám emlékezete“ cz. művének rövid kivonata. 7. Kölcsey sokoldalú írói tevékenységének melyik irányzata a legjelentékenyebb belső értékre nézve, s melyik a leggyümölcsözőbb irodalmunk fejlődése szempontjából? 8. Jelöltessenek meg szabatosan — a kézikönyvek már ismert adataiból — mindazon történelmi, földrajzi, politikai és társadalmi eszközök és tényezők, amiknek öntudatos fölhasználása vagy véletlen közreműködése, jóval hatalmasb és szerencsésb vetélytársak daczára, ipar, kereskedelem és gazdagság

dolgában a művelt világ összes államai közt első helyre emelték Angliát? 9. Tudományos irodalmunk a múlt század végén, lassu fejlődésének és aránylagos szegénységének alapos megokolásával. 10. Dolgozat szabadon választható témával.

VIII. osztály. 1. Első és legszentebb legyen előtted a haza (szónoki beszéd.) 2. Kisfaludy Károly mint a magyar vigjáték atyja. 3. A nemzeti ébredés kora s „Zalán futásának“ hatása. 4. Jósika, Eötvös v. Kemény valamelyik történeti háttérrel bíró regényének méltatása. 6. A műballada fogalma és sajátyságai. (Arany balladái és Greguss tanulmánya alapján.) A két Wesselényi Miklós (jellemkép.) Szabad választás. 7. A népszimű lényege Tóth E. „Falu rossza“ című darabjának ismertetésével kapcsolatosan. 8. Mátyás király halálának 400-ik évfordulóján.

B) Német nyelv.

V. osztály. 1. Hans Euler (tartalom.) Sparsamkeit ist nicht Geiz. 3. Hagen im Nibelungenliede. 4. Der Blitzableiter. 5. Die Ursachen des Müsigganges. 6. Inhalt der Tragoedie „Rodogune.“ 7. An's Vaterland, an's theuero, schliesz' dich an. 8. Erkundigung über den Zustand eines Kranken. 9. Ein Trostbrief. — Dolgozatok száma 18. Iskolai dolgozatokul magyarból németre való fordítások szolgáltak.

VI. osztály. 1. Erbkönigs Tochter (Inhalt.) 2. Die Bürgschaft Schillertöl (Inhalt.) 3. Bertran de Born (Inhalt.) 4. Der Pilgrim von St. Just kapcsán: Die Abdankung Kaiser Karls des Fünften. 5. Die Weihnachten (Ein Brief.) 6. Aus Hermann u. Dorothea Inhalt der ersten fünf Gesänge. 7. Inhalt der andern vier Gesänge aus Hermann u. Dorothea. 8. Eine Schilderung aus dem Tröjanischen Krieg (kapcsolatban Schiller „das Siegesfest“ című költeményével.) 9. Die Osterforien (Ein Brief.) 10. „Wilhelm Tell“ Eine Episode aus Schiller's Drama (orzählend). 11. Die Perserkriege. — 6 fordítás. Dolgozatok száma: 17.

VII. osztály. 1. Der Roman und das Epos. 2. Das Prinzip der Poesie bei den Schweizern und ihr Kampf mit den Leipzigern. 3. „Der wilde Jäger“ von Bürger und „Karácsony éj“ von Kisfaludy. 4. Würdigung von Lessing kritischen Arbeiten. 5. Charakteristik der Stürmer und Dränger. 6. Gedankengang aus Minna

von Barnhelm. 7. Herder und Lessing. 8. Analyse einer selbstgewählten Ballade Schillers (Inhalt, Grundgedanke, Strophenbau und Sprache.) 9. Göthes Werther (Inhalt und Charakteristik.) 10. Die Fabel des Fiesko von Schiller.

VIII. osztály. 1. Reformideen Joseph II. 2. Die litterarischen Bestrebungen der rom. Schule und des jungen Deutschlands. 3. Die Wüste Sahara und das Meer. 4. Was bietet uns das Innere der Erde. 5. Egmont in der Geschichte und in Göthes Drama. 6. Die Macht des Schicksals in der Tragödie. 8. Deutschland zur Zeit des 30 jährigen Krieges.

C) Francia nyelv.

V. osztály. 10 iskolai (8 nyelvtani és 2 thème dicté), 9 házi. A házi feladatok összefüggő olvasmányoknak magyarból francziára fordítása; czimeik: L'abeille et la mouche. L'ourse et le petit ours. L'assemblée des animaux pour choisir un roi. Les deux lionceaux. Achille et Homère. Ulysse et Grillus. Socrate et Alcibiade. Cicéron et Démosthène. Horace et Virgile.

VI. osztály. 17 dolgozat. Az összefüggő szövegek czime: Démosthène. Cicéron. Les Anciens et les Modernes. Le peuple grec et son pays. (Jellemzések a Fénelou-féle olvasmányokkal kapcsolatban.) Vie et ouvrages de Fénelon. Uj-évi üdvözlő levél. Enseignements de l'histoire (olvasmány után). Leiró levél (a Parajdra tett tudom. kirándulás elbeszélése). Vie et ouvrages de Buffon. A többi, egy nyelvtani gyakorlat kivételével, mind összefüggő darabok (elbeszélések, leírások, jellemrajzok) fordításai magyarból.

VII. osztály. 10 házi dolgozat: Vie et ouvrages de Molière. Résumé des deux premiers actes du Misanthrope. Résumé du Misanthrope. Le caractère d'Alceste. Vie de Boileau. Résumé du premier chant de l'Art poétique. Enseignements de la huitième satire. Qu'est-ce que Boileau veut prouver par sa VI-me épître? La vie de ville et de campagne (d'après la même épître.) Pour le vrai génie il n'y a rien d'inconsidérable (en vue du Lutrin.)

VIII. osztály. 7 házi, 1 iskolai (extemporale): Vie et ouvrages de Mirabeau. Suite de la vie de Mirabeau. Le profit de l'histoire (thème libre). Vie de Franklin (Selon Mignet). Vie et ouvrages

de Thiers. L'amour de la patrie (thème libre). Les secrets de la vie végétale.

D) Az írásbeli érettségi vizsgálat tételői.

Magyar nyelv. (Szabad választás.) 1. Az 1820-ik évvel kezdődő reformkorszak jellemzése az irodalom, nyelv és politikai élet átalakulásának ismertetésével kapcsolatosan. 2. A magyar honvédelmi szervezet fejlődése az Árpádok és vegyes családokból származott királyok alatt. 3. Az erély átalakulásainak fontosabb esetei.

Német nyelv. 1. „Göthének, mint lyrai és epikai költőnek rövid jellemzése“ vagy magyarból németre fordítandó: 2. „A két búza kalász“ című szöveg (L. Tomor-Váradiféle „Magyar Olvasókönyv a középisk. I. oszt. számára. III. kiadás 37. lap. 41. sz. olv.)

Francia nyelv. Magyarból francziára fordítandó: Charles XII. Voltaire: Histoire de Charles XII. livre VIII. (Ploetz Manuel de littérature française, p. 340.)

Mennyiségtan. I. Algebrából: Két városból, melyek egymástól 105 kilométernyi távolságra vannak, elindul két egyén egymás irányában, *A* és *B*. *A* az első napon megtesz 1 kilométer utat, a másodikon 2-t, a harmadikon 3-t s így tovább; *B* az első napon 20-at, a másodikon 18-at, a harmadikon 16-ot, s így tovább. Hány nap múlva találkoznak? II. Geometriából: Mekkora azon háromszög területe, melyet ezen három egyenes bezár: $e_1 \dots 2x - y + 4 = 0$; $e_2 \dots x + y - 2 = 0$; $e_3 \dots x - 3y - 3 = 0$.

V.

Használt tankönyvek.

Magyar nyelv s irodalom és bölcsészethez.

Gáspár János, Magyar olvasókönyv, IV. r. (Előkészítő oszt.)

Kármán Mór, Magyar olvasókönyv, II—III. r. (II—III. oszt.)

Simonyi Zsigmond, Kis magyar nyelvtan. (II. oszt.)

Dr. Szinnyei József. Iskolai magyar nyelvtan. Mondattani alapon I. r. 4-ik kiadás. (I. oszt.)

Dr. Szinnyi József, Magyar olvasókönyv I. r. (I. oszt.)

Névy László, Stiliztika I. r. (IV. oszt.)

Névy, Rhetorika (V. oszt.)

Greguss Ágost, Magyar költészetten. (VI. oszt.)

Beöthy Zsolt, A magyar nemzeti irodalom történeti ismeretése, I—II. r. (VII—VIII. oszt.)

Dr. Klamarik János, Logika (VII. oszt.)

„ „ Psychologia (VIII. oszt.)

Német nyelvhez.

Jónás János, Német nyelvi tan- és olvasókönyv I—IV. (Elők. I—IV. oszt.)

Heinrich G. Német tan- és olvasókönyv felsőbb isk. használatára, I—III. (V—VIII. oszt.)

Francia nyelvhez.

Hofer Károly, Módszeres francia nyelvtan, I—III. r. (III—IV. o.)

Hofer Károly, Olvasókönyv I. r. (IV. oszt.)

Hofer, Rendszeres nyelvtan I—II. r. (V—VIII. oszt.)

Fénelon: „Fables“ és „Dialogues des Morts.“

Fénelon: Lettre sur les occupations de l'Académie française.

Molière: „Misanthrope.“

Boileau: „Oeuvres Poétiques.“

G. Feugère: Écrivains contemporains (VIII. oszt.)

Történelemhez.

Horváth Mihály, Magyarország története (kis kiadás. (III. o.)

Somhegyi Ferencz, Egyetemes történet II—III. r. VI—VII. o.)

Mangold Lajos, A legújabb kor története. (VII. oszt.)

Mangold Lajos, A magyarok oknyomozó története. (VIII. o.)

Csuday Jenő „Világtörténelem“ I. k. (V. o.)

Földrajzhoz.

„Sárospataki“ kis földrajz. (Elők. osztály.)

Dr. Cherven és Schneider. Egyetemes földirati tankönyv II. r. II. oszt. és Laukó Albert, Egyetemes földrajz I. r.

Laukó Albert, Az osztrák-magyar monarchia politikai földrajza és Európa államainak ismertetése. (IV. oszt.)

Varga Ottó, Politikai földrajz. (VII. oszt.)

Természetrajzhoz.

Soltész-Buza, Természetrajz, olvasmányul népisk. számára.
(Előkész. oszt.)

Kriesch-Simkovich, A természetrajz elemei (I—II. oszt.)

Kriesch-Simkovich, Növénytan (legújabb kiadás) (V. oszt.)

Simkovics Lajos, Növényhatározó (V. oszt.)

Thomé-Paszlavszi, Az állattan kézikönyve (VI. oszt.)

Roth Samu, Ásvány- és földtan (második kiadás) (VII. o.)

Természettanhoz.

Dr. Schmid Ágoston, Fizikai földrajz (III. oszt.)

Fehér Ipoly, Kísérleti természettan. (VII—VIII. oszt.)

Kémiához.

Say Mór, A kísérleti vegytan alapvonalai.

Balló Mátyás, Elemi vegytan (IV. oszt.)

Matézis és geometriához.

Suppan Vilmos, Számtan, I—III. r. (I—III. oszt.)

Suppan Vilmos, Rajzoló geometria (I—II. oszt.)

Kriesz Ferencz, Szerkesztő síkmértan I—II. r. (III. és IV. o.)

Lutter, Betűszám (V—VIII. oszt.)

Lutter, Mértan (V—VIII. oszt.)

Suppan Vilmos, Ábrázoló geometria I—III. r. (VI—VIII. o.)

König Gyula, Algebra I. r. (IV. oszt.)

VI.

A szertárak 1889—90. évi gyarapodása.

A) Tanári könyvtár.

A) A jelenlegi állapot összehasonlítva a múlt tanévvel:

	Kötet szám	Füzet- szám	É r t é k	
			frt	kr
Főösszeg az 1889—90. tanév végén	2586	553	8220	10
Főösszeg az 1888—89. tanév végén	2349	594	7645	14
Gyarapodás,	237	—41 fogyás	574	96
melyből az ajándékokra esik	24	1	48	90
A könyvtári általány terhére . . .	213	—42	526	06

Megjegyzendő, hogy az évi gyarapodás a fenti kimutatásnál névleg nagyobb volt, mert a múlt évi főösszezből a folyó tanévben részben az ifjusági könyvtárba, részben a természettudományi szertárba 3 kötet 56 füzet 32 frt 70 kr értékben tétetvén át, a folyó évi szerzeményeknek első sorban ezen fogyást kellett pótolni, s csak ezután jött létre a kimutatott gyarapodás.

Mint szives ajándékozók intézetünk könyvtárát gyarapították:

1. A magyar tudományos akadémia 11 kötettel 23 frt 10 kr ért.
2. Mehner Vilmos ur 2 " 10 " — " "
3. Gróf Lázár Miklós ömél. 1 " 2 " — " "
4. A m. kir. vall.- és közokt. min. ő exell. 5 " 10 " 50 " "
5. A m. kir. földtani intézet 2 " 2 " — " "
6. Gönczi Lajos tanár ur 1 füzettel — " 30 " "
7. Kovaliczky Antal tanár ur 1 kötetten 1 " — " "

Az ajándékok közé csakis az ellenőrző könyvekbe teljesen bevezetett művek vétettek fel.

b) A f. évi gyarapodás szakok szerint a következőleg oszlik meg:

1. Magyar nyelv.

1. Br. Eötvös József, Költemények. Elbeszélések. Vigjáték. 3-80.
2. Aristophanes végjátékai III. kötet, fordította Arany. János. Ajándék. 2-00.
3. Bánóczi József, Révai Miklós élete és munkái. Ajándék. 1-80.
4. Madách Imre, Az ember tragoediája 3 pld.-ban 1-50.
5. Vörösmarty összes munkái. Rendezte és jegyzetekkel kísérte Gyulai Pál, I—VIII. kötet 20-00.
6. Vas Gereben, Nagy idők, nagy emberek. Magyar korrajz 2-00.
7. Vargyas Endre. Gyöngyök Pázmány Péter összes műveiből 1-00.
8. Gyulai, Vörösmarty életrajza 1-50.
9. Belaagh Aladár, Pázmány válogatott egyházi beszédei 0-60.
10. Acsay Ferencz, A prózai műfajok elmélete 5-00.
11. Falk Miksa, Széchenyi István gróf és kora, fordították Áldor Imre és Vértessy Arnold 2-00.
12. Kemény Zsigmond, A rajongók, I—IV. kötet, 2 példányban 4-00.
13. Deák Ferencz emlékezete. Gondolatok 1833—1873. 4-00.
14. Tóth Kálmán összes költeményei I—II. kötet 4-40.
15. Tompa Mihály, Virágok 2-50.
16. Goethe: Faust. Fordította Dóczi Lajos, 2 példány 0-80.
17. Fischer Sándor, Petőfi élete és művei 5-00.
18. Külföldi lant. Magyar költők műfordításai külf. remek írókból, I—II. kötet 2-00.
19. Simonyi Zsigmond, A magyar nyelv, I—II. kötet 2-80.
20. Ferenczy József, Gróf Dessewffy Aurel összes művei. Ajándék 4-00.
21. Jakab Ödön, Hangok az ifjúságból. Költemények. Ajándék. 1-60.
22. Simonyi Zsigmond, A magyar határozók, II. k. 2. fele. Ajándék 1-60.
23. Értekezések a nyelv és széptudományok köréből, XIV. kötet. Ajándék 3-80.
24. Szarvas Gábor, Magyar nyelvtörténeti szótár I-ső kötet 10-00.

2. Német nyelv.

1. A Kleinschmidt, Deutsche Stilübungen, I—II. Teil 2-00.
2. Lessings Werke in sechs Bänden 2-60.
3. Schillers sämtliche Werke in zwölf Bänden 2-70.
4. Goethes sämtliche Werke in fünfundvierzig Bänden 10-80.
5. Heinrich Gusztáv, A német irod. története, II. kötet 1-40.

3. Francia nyelv.

1. Fables de Fénelon 0-40.
2. Fénelon, Dialogues des Morts 1-00.
3. Oeuvres poétiques de Boileau Despréaux 1-00.
4. Laloi,

Petites histoires pour apprendre la vie 3'00. 5. Racine, Théâtre choisi. Éd Petit de Julleville 1'80. 6. Voltaire, Histoire de Charles XII. 0'96. 7. Lamartine, Morceaux choisis. A l'usage des classes 1'20. 8. Fables de La Fontaine. Quatrième édition 0'90. 9. Montesquieu, Grandeur et décadence des Romains 0'75. 10. Molière, Théâtre choisi. Éd Maurice Albert 2'40. 11. Fénelon, Lettre à l'académie française 0'50. 12. Dr. Bernhard Schmitz, Deutsch-französische Phraseologie 1'20. 13. Victor Hugo, Notre-Dame de Paris, I—II. kötet 2'40. 14. Eugène Gérnuzet, Histoire de la littérature française, I—II. kötet 4'40. 15. F. Deltour, Principes de Composition et de Style 1'60. 16. A. Pellissier, Principes de Rhétorique française 1'50. 17. A. Pellissier, Premiers principes de Style et de Composition 0'90. 18. Labruyère Les Caractères 0'80. 19. Bossuet, Oraisons funèbres 0'54. 20. Pascal, Pensées, par Feugère 1'50. 21. Béranger, Chansons, I—II. kötet 4'20. 22. Auguste Brachet, Grammaire historique de la langue française 1'80. 23. Voltaire, Théâtre choisi 1'50. 24. Voltaire, Lettres choisies 1'50. 25. Buffon, Sur le Style 0'18. 26. Gramont, Les vers français et leur Prosodie 1'80. 27. Victor Hugo, Les feuilles d'automne 1'20.

4. Történelem és archeologia.

1. P. Szathmáry Károly, Az emberi mivelődés története, I—III. kötet 12'00. 2. Gróf Lázár Miklós, Erdély főispánjai. (1540—1711.) Ajándék 2'00. 3. Grünvald Béla, Az új Magyarország 4'00. 4. Ranke L., A római pápák az utolsó négy században, II—III. k. 4'80. 5. Walter Rogge, Oesterreich von Világos bis zur Gegenwart, I—III. k. 7'00. 6. Pór Antal. Trencsényi Csák Máté. 1260—1321. Ajándék 2'80. 7. Guizot, Washington, Az amerikai egyesült államok köztársaságának megállapítása. Fordították: Gyeröfy Gy., és Szabad J. 0'40. 8. Napoleon császár élete és az 1792. francia forradalom rövid vázlata, I—II. k. 2'50. 9. Dr. Fraknói Vilmos, Magyar országgyűlések története, I—II. k. 1'00. 10. Dr. Fraknói Vilmos, Erdődi Bakócz Tamás élete 2'50. 11. Angyal Dávid, Késmárki Thököly Imre, II. rész 2'50. 12. A magyar tudományos akad. elhunyt tagjai fölött tartott emlékbeszédek, IV—V. kötet. Ajándék 3'60.

5. Földrajz.

1. Orbán Balázs. Torda város és környéke 4·00. 2. Emil Metzger, Geographis-Statistisches Welt-Lexikon 4·00. 3. Die Erde in Karten und Bildern 16·00. 4. Richard Andree, Geographisches Handbuch zu Andree's Handatlas. 5. Dr. Simonyi Jenő, A sarkvidéki fölfedezések 0·80.

6. Természetradj.

1. Gregus Gyula összegyűjtött értekezései 3·00. 2. Dr. Szabó József, Ásványtan. Felsőbb tanításra és gyak. használatra 4·80. 3. Hazslinszky F., Magyarhon edényes növényeinek fűvészeti könyve 2·80. 4. Török Péter, Bogár-határozó 1·40. 5. Hazslinszky F., Éjszaki magyarhon viránya 1·20. 6. Sir J. Lubbock, A virág, a termés és a levél 0·80. 7. Értőkezések a természettudományok köréből, XVI—XVIII. k. 6·80. 8. Rudolf trónörökös-főhesczeg, Tizenöt nap a Dunán. 9. Gönczi Lajos, Udvarhelymegye florájának főbb vonásai. Ajándék 0·30. 10. A m. kir. földtani intézet évi jelentése 1889-ről. Ajándék 1·00.

7. Természettan.

1. Kovács Pál, Az elektrotechnika kézi könyve 6·00. 2. I. C. Houzeau, A csillagászat történelmi jellemvonásai 1·20. 3. Dr. Gretschel, Jahrbuch der Erfindungen 25-ik kötet 3·60.

8. Matematika.

1. Alfred Clebsch, Vorlesungen über Geometrie 14·40. 2. I. A. Serret, Lehrbuch der Differential und Integral-Rechnung 14·64.

9. Ábrázoló geometria.

1. Adolf Brude, Das Zeichnen der Stereometrie als Vorschule zur Darstellenden Geometrie und zum Fachzeichnen 3·60. 2. Carl Heoky, Einfache Objecte des Bau- und Maschinenfaches 14·80. 3. G. Niemann, Handbuch der Linear-Perspective 6·00.

10. Neveléstan és bölcsélet.

1. D. O. Frik, Lehrproben und Lehrgänge, 13—21. füzet 11·30. 2. Gönczy Pál, Tanulmányok. Ajándék 1·60.

11. Vegyesek.

1. Csopey László és Kuppis I., A viláfgorgalom 4'00. 2. Magyarországi rendeletek tára 1888. évről 7'15. 3. Dr. Keleti Károly, Hivatalos jelentés a budapesti 1885-iki országos általános kiállításról, I—IV. kötet. Ajándék 8'00. 4. Grünwald Béla, A törvényhatósági közigazgatás kézikönyve, I—IV. k. 12'00. 5. Dr. Kohn Sámuel, A szombatosok, történetük, dogmájuk és irodalmuk 2'50. 6. Maurer János, A tornázás története, általános előismeretei és módszertana 1'00. 7. Maurer J. és Zsingor M., Magyar és német tornaszótár 0'30. 8. Dr. Szentiványi Gyula, Istenség, emberiség és a haza 3'00. 9. Bobula János, Magyarország ipartígye. Ajándék 2'50. 10. Magyarországi rendeletek tára 1889. évről 8'00. 11. Az 1889. évi törvények gyűjteménye 1'50. 12. Közgazdasági és statisztikai évkönyv, 1889–90. évf. 3'00. 13. Kacziány Géza, Az egy évi önkéntes a közös hadseregben és a m. kir. honvédségben 1'20.

13. Vegytan.

1. Dr. Fritz Elsner, Die Metalle 1'80. 2. Georg Siebert, Leitfaden für den Unterricht in der Chemie 1'08. 3. Dr. Heinrich Will, Anleitung zur Chemischen Analyse 2'80. 4. C. Haughton Grill, Chemistry for Schools 4'60.

14. Szótárak és encyclopaediák.

1. Mayers Konversations-Lexikon. Vierte, gänzlich umgearbeitete Auflage, I—XIV. k. 87'50.

15. Folyóiratok.*)

1. Magyar könyv-szemle, 1888-ik évi folyam 4'00. 2. Földrajzi közlemények, XVI. kötet 5'00. 3. A magyar kir. földtani intézet évi jelentése 1888-ról. Ajándék 1'00. 4. Tárgymutató a középisk. tanáregyesület közlönye I—XX. évfolyamához. Ajándék 1'00. 5. Dr. G. Kaerting, Zeitschrift für neufranzösische Sprache und Litteratur 9'75. 6. Pasteiner Gyula, Művészi ipar, III. évf. 1888-ról 5'00. 7. Országos középiskolai tanáregyesületi közlöny, XXII. évf. 4'00. 8. Petermanns Mitteilungen, 35 kötet 15'60.

*) E rovatban csakis a teljesen bejegyzett folyóiratok vannak felvéve.

9. Századok XXIII. évfolyam 5'00. 10. Gyulai Pál, Budapesti szemle, 57—60. kötet 12'00. 11. Természettudományi közlöny XXI. kötet 3'00. 12. Tornaügy, 5—6. évfolyam 6'00. 13. Matematikai és természettudományi értesítő, VII. kötet 3'00. 14. Földtani közlöny, XIX. kötet 5'00. 15. A magyar tudományos akadémia értesítője, XIII. évf. Ajándék 0'50. 16. Földrajzi közlemények, XVII. kötet 5'00. 17. G. Wiedemann, Annalen der Physik u. Chemie, 36—38. 23'40. 18. Természettudományi füzetek, X—XII. kötet 9'92. 19. Művészi ipar, IV. évfolyam 5'00.

c) Az elmúlt tanévben rendezés alá vétettek a programmok, illetőleg a programmértékezesek, még pedig akként, hogy minden programmból a belévő értekezés czime külön lapra iratott ki, s ezek azután szakok szerint csoportosítottak. Följegyezve ezekre az iskola czimét, az értesítő keltét és az értekező nevét.

Ezen rendezés célja a helyi könyvtár áttekintését megkönnyíteni, cunélfogva csakis azon programmok vétettek rendezés alá, melyek az intézet birtokában voltak, azaz: az 1872. óta megjelentek.

d) Mint felesleges duplumokkal a könyvtár a következő művekkel rendelkezik:

1. Vámbéry Árimin. A magyarok eredete. Ethnol. tan. Vételár: 2'40. 2. Aristophanes vigjátékai, fordította Arany J., I—II. k. 4'00. 3. Szilády Áron, Régi magyar költők tára, I—IV. k. 8'00. 4. Leves Gy. Henrik, Göthe élete, fordította Szász K., I—II. k. 3'50. 5. Szabó Károly, Régi magyar könyvtár. Az 1531—1711. megjelent magyar nyomtatványok könyvészeti kézikönyve 4'00. 6. Thaly Kálmán, Ocskay László. Történeti tanulmány 3'60. 7. Dr. Rómer Flóris, Műrégészeti kalauz. I—II. rész 2'50. 8. Beöthy Leo, A társadalmi fejlődés kezdetei, I—II. k. 4'00. 9. Euklides Elemei, fordította Brassai Sámuel, XV. könyv 1'00. 10. Thierry Amadé, A római birodalom képe, ford. Csiky K. 1'60. 11. Curtius Ernő, A görögök története, fordítás, I—VI. k. 11'40. 12. Peoty F., Szörényi Báuság és Szörényvármegye története, I—III. k. 7'00. 13. J. Addington S., Renaissance Olaszországban, ford. Pulszky K., I—II. k. 3'80. 14. Pesty Frigyes, Az eltűnt régi megyék, I—II. kötet 5'00.

Ezen műveket — bár még felvágatlan állapotban vannak — az igazgatóság hajlandó tetemesen lezállított áron eladni, vagy kicserélni. Felkérletnek tehát az érdekeltek, hogy ez ügyben az intézet igazgatóságával értekezni sziveskedjenek.

B) Ifjusági könyvtár.

366. Kemény Zsigmond „Rajongók“ (4 k.) 1.60. 367. Petőfi Sándor újabb költeményei (2 k.) 2.00. 368. Rousseau Emil v. a nevelésről (1 k.) 2.00. 369. Horn „Franz Rákóczy II.“ (1 k.) 1.60. 370. Hoitsy Pál „A mi az embert környékezi“ (1 k.) 1.50. 371. Br. Eötvös József „Magyar írók és államférfiak“ (1 k.) 2.00. 372. Gálffy István „A Hyéna“ (1 k.) 1.00. 373. Szokoly Viktor „Petőfi életéből“ (1 k.) 0.70. 374. Gervius „Bevezetés a XIX. sz. történetébe“ (1 k.) 0.50. 375. Szilágyi S. „Zrinyi Péter és társai ligája“ (1 k.) 0.60. 376. Deák Ferencz élet és jellemrajza (1 k.) 0.60. 377. Zichy Antal. Eszmék gr. Széchouy I. naplóiból (1 k.) 2.00. 378. Áldor Imre „Kossuth L.“ magyar nép vezére stb. (1 k.) 0.50. (367- -378. sz. Áldor Imre tanár ajándéka). 379. Shakespeare Szt.-Iváni éji álm, ford. Arany J. (1 k.) 1.00. 380. Shakespeare színműveiből: I. Othello. Szt.-Iváni éji álm (1 k.) II. Julius Caesar. Téli rege (1 k.) III. Machbet. Velencei kalmár (1 k.) V. Lear. Két veronai ifju (1 k.). VIII. Hamlet. Felsült szerelmesek (1 k.). XIII. Cymbolino. Minden jó, ha a vége jó (1 k.) 4.80. 381. Madách „Ember tragoediája“ (5 pld.) 2.50. Shakespeare Julius Caesar (2 p.) 1.20. Berzsényi Ódái. Dr. Versényi Gy. (2 p.) 1.00. 384. Olcsó könyvtárból: Czuczor Gergely. Horatius a költészetéről (3 p.) 0.60. Pope. A műbirálatról (3 p.). Szigligeti, Fenn az ernyő stb. (3 p.) Boileau, A költészetéről (3 p.). Czuczor: Hőskölteményei (3 p.). Csokonai V. Mihály, Dorottya (5 p.). Hosvai S. Péter. „Tholdy“ (3 p.). Flegler „Kölcssey“ (3 p.). Bessenyei „Philosophus“ (6 p.). Gvadányi. Peloskei nótárius (3 p.). Greguss Á. A balladáról (3 p.). Dugonics A. Kún László (3 p.) Teleky „Kegyencz“ (3 p.). Kármán József „Fánni hagyományai“ (3 p.). Gyulai P., Vén színész (5 p.). Dayka G. költeményei (1 p.). Gaál, Peloskei nótárius (2 p.). Hugó Károly „Bankár és Báró“ (3 p.) Macaulay, Byron (1 p.). Milton (1 p.). Moliér, „Botcsinálta Doktor“ (3 p.). Kisfaludy K. „Csalódások“.

[2 p.]. Iréne [2 p.]. Racine „Phaedra“ [3 p.]. Szigligeti „Fenn az ernyő“ [3 p.]. „Trónkereső“ [3 p.]. Liliomfi [3 p.]. Schiller, Wallenstein halála [2 p.]. Shakespeare, Sok zaj semmiért [3 p.]. Tóth Ede, „Toloncz“ [2 p.]. „Falu rossza“ [2 p.]. Összesen 2470. 385. Csepreghy Ferencz, „Sárga csikó“ [2 p.] 1'00. 386. Arany János, Prózai dolgozatok [1 p.] 2'80. 387. Katona József, „Bánkban“ [1 k.] 2'00. 388. Vörösmarty, „Két szomszédvár“ [2 p.] 1'00. 389. Arany J., Arányok. Visszatekintés. Birálatok. [1 k.] 0'80. Katona József, Bánkban [1 p.] 0'80. Salamon F., Magyarország a török hódítás korában“ [1 k.] 2'00. 392. Kisfaludy S. „Összes rogei“ [2 k.] 1'20. 393. Kemény Zsigmond, „A rajongók“ [2 k.] 4'00. Goethe, „Herrmann és Dorottya“ [2 p.] 0'40. 395. Erdélyi J., Aeszth. előtanulmányok [1 p.] 0'40. 396. Czuczor G. Hősköltevényei [1 k.] 0'30. 397. Jókai M., „Fekete gyémántok“ [3 k.] 2'40. 398. Széchenyi I. gr. és kora 2'00. 399. Meyers Volksbücher [44 füzet] 4'64. 400. Universal bibliothek [66 füzet] 9'26. 401. Kölcsey Ferencz naplója [1 k.] 1'00. 402. Rüstow, Az 1848—49. magyar hadjárat története 2'50. 403. Áldor Imre, Vázlatok a magyar emig. életéből, [1 k.] 1'00. 404. Dr. F. Umlauf, „Deutsche Rundschau X—XI jhg. 16 00. [401—404-ig Áldor tanár ajándéka]. 405. Gyulai emlékbeszédek 2'00. 406. Tanulók olvasótára 9—14. sz. [3—3 p.] 4'20. 407. Schiller, Supplemente [4 k.] 0'80. [Áldor tanár ajándéka]. 408. Vasárnapi ujság és pol. ujdonságok 12'00. 409. Kis lap 5'60. 410. Gräfe, Abenteuer Roland's 0'30. 411. Hoffmann, „Recht mus recht bleiben 0'30. [Szállasi J. tanuló ajándéka], 412. Versényi György, Költevények 0'60. 413. Szász Károly, „Trefort Ágoston“ 0'20. 414. Ormós Zsigmond, „Adatok a művészet tört.“ 2'00. [412—414. Áldor I. tanár ajándéka]. 415. Thoâtre français [29 füzet] 9'00. 416. Jókai Mór, „Egy magyar nábob“ 2'40. 417. A mi hadseregünk 4'00. [A t. k. áttétetett].

Az ifjusági könyvtár gyarapodott az 1889—90-ik isk. évben 329 darab művel, mely 366—417. sz. a. van elkönyvelve, s melynek értéke 150 frt 28 kr. Vásárlás utján beszereztetett 54 drb. 39 frt 20 kr értékben; a tanári könyvtárból áttétel utján 250 drbbal 71 frt 38 kr értékben; ajándék utján 25 drbbal 39 frt 70 kr értékben. Összes gyarapodás: 329 drb. 150 frt 28 kr értékkel. Ez összeget a mult isk. év végén kimutatott 622 darabhoz s 739

frt 23 kr értékhez hozzáadva, az ifj. könyvtár az 1889—90 ik isk. év végén áll: 951 drb. műből, melynek értéke 889 frt 51 krt tesz.

Az ifj. könyvtárt az elmúlt évben 47 kiosztási napon 570 esetben 79 tanuló használta 492 kötöttel.

C) Földrajzi szertár.

Berghaus-Gönczi Magyar korona országainak fali abrosza 13 frt 68 kr. Dr. Joseph Chavanne, Physikalische Wandkarte von Asien 6 frt 60 kr.

D) Vegytani szertár.

A vegytani szertár részére a következő anyagok szereztettek be: 10 grm. Almasav 0·90; 10 grm. Vajsavasaethyl 0·06; 10 grm. Oeuanthaether 0·80; 10 grm. Aethylamiu 1·40; 10 grm. Aldehyd 0·30; 10 grm. Alizarin 0·40; 10 grm. Amygdalin 1·00; 10 grm. eczetsavasanyl 0·28; 100 grm. Anthraczen 1·45; 200 grm. arsenessav 0·80; 100 grm. Auripigment 0·20; 100 grm. Bensol ryst. 0·45; 100 grm. Bensol gyanta 0·42; 100 grm. Binitró bensol 0·90; 100 grm. Keserü mandulaolaj 4·25; 5000 grm. Mangausuperodyx 2·00; 100 grm. Butylalkohol 0·90; 10 grm. Capronsav 1·10; 1000 grm. Chlorcalcium 1·40; 100 grm. Cocheuille 0·30; 10 grm. Curcuma 0·02; 100 grm. Monochlorezczetsav 1·80; 100 grm. Indigócarmin 0·50; 100 grm. Indigó-oldat 0·30; 200 grm. Iódkali 2·00; 10 grm. Cobaltfém 1·75; 100 grm. Rozé-féle fém 1·82; 100 grm. Kénés savas natr. 0·35; 100 grm. Alkénessavas uatrium 0·15; 10 grm. Olajsav 0·02; 10 grm. Palmitinsav 2·25; 100 grm. Pikrinsav 1·25; 10 grm. Stearinsav 0·02; 100 grm. Toluidin 1·45. Összes érték 36 frt 56 kr.

E) Természettrajzi szertár.

Ásványtaniak: 20 drb. aragonit; 1 drb. kősó; 3 drb. turfa [gyűjtötték a kirándulásban részt vettek]. Állattaniak: Tömött állatok: Fajdkakas, Szarka, Ökörszem, [4·57]; Borszeszben: csuka [ajánd. Szwoboda Jakab tanuló]. Asterias sp? [ajánd. Holzschuch Lajos tanuló]. Forweg: Levél, virág és gyümölcsalakok vászonra huzva 28 szinestábla [16·80]. Zippel és Bollmann,

külföldi kultur-növények, 23 színes papírtábla [15·55]; egy kis kézi microscop [1·40]. Rovargyűjtő- és praeparáló eszközök [13·05].
Növénytan: A növénygyűjtemény újra rendeztetett és kiegészített 1013 virágos és 48 virágtalan fajra.

Megjegyzés. Korondi aragonitot más ásványokért cserébe felajánl az igazgatóság.

F) Természettani szertár.

Egy távcső 25 frt.

G) Szabadkézi rajzszeretár.

Hat füzet Scholcz-féle disz betűminta 1 frt 80 kr. Hat füzet új diszbetű minta 3 frt 60 kr. Cardes monogrammok 70 kr. —
Összesen 7 frt 10 kr.

H) Torna szertár.

Az új Tornacsarnok teljes felszerelése 806 frt 80 krba került, mely összeget a nm. vallás- és közoktat. miniszterium fedezte.

Év folyamán az általányból 50 drb. fabot szereztetett be, melyeknek értéke 22 frt 60 kr.

VII.

Ifjusági egyletek számadásai.

A) Ifjusági könyvtár.

Bevétel: Folyó 1889–90-ik tanévi bevétel a tanulóktól 30 frt. A tanszerátalányból pótlásul 9 frt 20 kr. Összesen: 39 frt 20 kr.

Kiadás: Beszerzett könyvekért 39 frt 20 kr.

B) Ifjusági zenekar alapja.

Az ifj. zenekar alapjának vagyoni forgalmát és állását a következő kimutatások tüntetik fel:

a) Forgalmi kimutatás.

Sorsz.	Bevétel	Összeg		Sorsz.	Kiadás	Összeg	
		frt	kr			frt	kr
1	Vagyoni áthozat 188 ^o / ₁₀₀ . évről	1401	58	1	Zenekar tanítására . . .	105	—
2	Kamatokból	95	13	2	Világítás s más apróbb kiad.	3	46
3	Tagsági díjakból	10	—	3	Egyenleg	1488	15
4	Tagsági díjak után 8 ^o / ₁₀ kam	1	20				
5	Tanulók adakozásából	88	70				
	Összeg:	1596	61		Összesen:	1596	61

b) A tiszta vagyomból esik:

1. A zenekari törzsvagyonra: 1439 frt 27 kr.
 2. Zenejuttalmazási alapra: 48 frt 88 kr.
- Összesen: 1488 frt 15 kr.

c) A tiszta vagyonnak elhelyezése:

		forint	kr.
1	Az udvarhelym. takp. 296. sz. betét könyvén	633	06
2	" " " 15 sz. " "	6	21
3	" " " 753 sz. " "	48	88
4	A sz.-udvarhelyi zálogkölcs. int 374. sz. "	800	—
	Összesen:	1488	15

Sz.-Udvarhelytt, 1890. jun. 18.

Dr. Solymosi Lajos,
kir. igazgató.

Kovaliczky Antal,
pénztáros.

A számadásokat megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.
Sz.-Udvarhelytt, 1890. jun. 20.

Hlatky Miklós.

Rados Ignác.

C) Tápintézeti alap.

A tanárkar a nm. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak 1889. évi 50.350. sz. a. kelt engedélye alapján a tápintézet részére a gyűjtést, gyűjtőivek kibocsátásával, műkedvelői előadások rendezésével e tanévben is folytatta.

A gyűjtőiveken való aláírásokból a tanév végéig befolyt összesen 529 frt 06 kr.

A műkedvelői előadásokból 174 frt 72 kr folyt be.

Miután a tanárkar tervezete a tápintézeti segélyezést illetőleg meglehetősen sikerült s már a segélyezést is megkezdhetette, gondoskodnia kellett alapszabályokról, melyeket jóváhagyás végett a nm. vallás és közoktatásügyi miniszteriumnak be is mutatott s 56647/1889. sz. a. jóváhagyattak. A helybeahagyott alapszabályok a következőleg szólnak:

A sz.-udvarhelyi kir. állami főreáliskola tápintézetének alapszabályai.

I. Az alap célja.

1. §. A sz.-udvarhelyi kir. állami főreáliskola tanári karaközadakozásból, az ezen intézetben tanuló szegénysorsú, jó erkölcsi magaviseletű s legalább kielégítő előmenetelű, első sorban székely származású tanulóinak élmezéssel való segélyezésére alapot gyűjt, melynek czime: „Székelyudvarhelyi kir. áll. főreáliskolai tápintézeti alap“.

2. §. A segélyezési összegek kétféle természetűek:

a) olyanok, melyek évenként felhasználhatók;

b) olyanok, melyek tőkésítettnek, s csak a kamatok 50%-a használatik fel mindaddig, míg az alap oly magasra nem nő, hogy 10 tanuló teljes ellátását fodozhossa. Ekkor új intézkedésnek lesz helye.

3. §. Az évenként felhasználható összegek a következők:

a) a tanári kar által rendezett jótékonycélú előadások, hangversenyek stb. tiszta jövedelmei;

b) az egyesek vagy testületek által ily értelemben adományozott összegek;

c) a tanári kar által évenként felajánlott összeg;

d) a tőkésített adományok évi kamatainak 50%-a.

4. §. Az állandó alapot képezik:

a) mindazon kegyes adományok, melyeknek évenkénti felhasználásáról az adományozó által intézkedés nem tétetett;

b) az esetleg e célra tett alapítványok.

II. A tanulók segélyezése.

5. §. A tanulóknak élelemmel való segélyezése, mindaddig, míg az alap kellőleg meg nem erősödik s az állandó épület, mely együttlakással lesz ellátva, fel nem épül, csak egyszerű, az igazgatóság által fogadott ebéddel való ellátásból fog állani.

6. §. A segélyért folyamodók felett, a folyamodók szegénységéro, erkölcsi jó magaviseletéro és kielégítő szorgalmára való tekintettel, a tanári kar dönt szótöbbséggel. Egyenlő szavazatok esetén az elnök szavazata dönt.

7. §. A javadalmazás egy egész tanévre szól, elvesztésnek csak azon esetben van helye, ha az illető tanuló az erkölcsi magaviseletből magasabb fokú megrovást kapott.

8. §. Azok, a kik oly nagy alapítványt tettek, hogy annak évi jövedelme egy tanuló ellátását fedezi, a tanári kar által javaslatba hozott tanulók közül maguk választhatják ki a segélyezendőt, de a segélyezés csak az intézet igazgatója által történhetik.

III. Az alap kezelése.

9. §. A vagyont a tanári karból választott pénztáros kezeli az igazgató ellenőrzése és együttes felelőssége mellett.

10. §. A tápintézet javára tőkésítendő összegek, ugyancsak a tápintézet nevére lekötendő magyar papir- vagy aranyjárdék-kötvényekbe fektetendők.

A véglegesen nem tőkésithető összegek takarékpénztárilag gyümölcsöztetendők.

11. §. Az évi számadások, a segélyezetttek névsora, valamint a jövő évre vonatkozó értesítések az évi értesítőben közzétételnek.

12. §. Ha az intézet a hely színén megszűnnék, akkor az alap Udvarhelymegye törvényhatósága kezelésébe megy át, melynek kamatai a hely színén leendő hasonló irányu intézetbe járó székely tanulók segélyezésére fordítandó. Sz.-Udvarhely, 1889. decz. 15.

Dr. Solymosi Lajos,
kir. igazgató.

Dr. Oláh Béla,
jegyző.

Az ez évi gyűjtésből eredt összeghez járultak:

Soó Gáspár 1 frt; Persián János 1 frt; Daniel Elek 1 frt; Zakariás József 2 frt; X. X. 1 frt; Orbán Elek és neje 2 frt 20 kr; Molnár Rafael 20 kr; Deák Zsigmond 1 frt; N. N. 20 kr; Lzsák Dénes 10 kr; Sándor Mózes körjegyző 1 frt; Nagy Sándor 20 kr; Kovács Sándor 20 kr; Kovács Samu 10 kr; Bálint András 20 kr; Szabó Gyula 20 kr; Pálfi Dénes 20 kr; Beroczki József 10 kr; Teloki László 5 kr; Gál Zsigmond 1 frt; Hadnagy Gyula 20 kr; Darkó Mihály 10 kr; Özv. Nagy Ferenczné 20 kr; Kis József 50 kr; Özv. Csákány Józsefné 50 kr; Bartha László 30 kr; Vértesy Pál 5 kr; Biró András 30 kr; Molnár Albert 25 kr; Csiki István 30 kr; Boda Samu 20 kr; Benodek János 20 kr; Trattner Vilmos 30 kr; Héjja Endre nyug. igazgató adománya 50 frt; Pfundtner Károly gyűjtése 10 frt; N. N. a 904. sz. gyűjtő-iven 2 frt; Boja-berethalmi járási fűszolgabíró gyűjtése a 729. sz. gy. iven 7 frt 40 kr; Marostorda-vármegye alispánja gyűjtése és két ízben való beküldése 7 frt 68 kr; Egy vizsgálati díjból 3 frt; Dr. Ráczkövy Sámuel orvos nr adománya 50 frt, Br. Vay Miklós főrendiházi elnök ur adománya 10 frt; Erős Gusztáv 1 frt; Heincze László 1 frt; Pálfi Ferencz 1 frt; Weisz Lajos 1 frt; Hari és Petrás 1 frt; Parragh Béla 1 frt 12 kr; Horváth 1 frt; Eibisch Gyula 1 frt; Temesvári Béla 1 frt; Losonczi tak.-pénztár 5 frt; Szegedi tak. és hitelszövetkezet 2 frt; Lovassy Ferencz 5 frt; Máriássy Ferencz 3 frt; Nagybányai tak.-pénzt. 5 frt; Baróthi tak.-pénzt. 5 frt; Kovács Ferencz 1 frt; Horváth Imre 1 frt; Énlaka 1 frt 96 kr; Erdőalya 1 frt 36 kr; Medesér 70 kr; Novák Dániel 2 frt; Körtvélyesi Miklós 1 frt; Kabdebó Lajos 1 frt; Kabdebó Sándor 1 frt; Kabdebó István 1 frt; Kabdebó Károly 1 frt; F. Kovács Mihály 1 frt; Talpasi M. olvasó kör 1 frt Udvarhelymegyei takarékpénztár részvénytársaság 1000 frtos alapítványa második részletére 200 frt; Vargyasi id. Daniel Gábor főispán ur adománya 179 frt 19 kr; Dr. Munkácsyné 2 frt; Gróf Degenfeld Gusztáv 5 frt; Somosy Miklós 60 kr; Oreszki János 20 kr; Csorba András 30 kr; Geczy Árpád 20 kr; Bodrosy Károly 30 kr; Gregus László 20 kr; Fischem József 20 kr; Hodmezővásárhelyi ev. ref. egyház 5 frt; Marostorda alispánja gyűjtése 1 frt; Ujvári Ödön 1 frt; Gáspár Boldizsár 1 frt; Dr. Gáspár Imre

1 frt; Dr. Szigethi Gy. János 1 frt; Gáspár Julia 50 kr; Gáspár Menyhárt 50 kr; Gáspár Gyula 50 kr; Gáspár Kálmán 50 kr; Lajjurig Gyula 1 frt; Baraczy Lajos 50 kr; A róm kath főgymn. a műkedvelő előadás jövedelméből 5 frt; Oroszhegyi körjegyző gyűjtése 1 frt 48 kr; Tordai tak.-pénzt. 10 frt; Szentesi tak.-pénzt. 2 frt; Hidegkuty József gyűjtése és adománya 4 frt; Daniel József 3 frt; Vikol Gerő 1 frt; Vikol Sándor 1 frt; Vikol Leopold 1 frt; Háromszéki tak.-pénzt. 2 frt; Borbély Lajos ur adománya 10 frt; Boczkó Dániel 1 frt; A. Gy. 50 kr; Jonasch 1 frt; Marsalkó 1 frt; A sz.-udvarhelyi zálogkölcson int. és betéti pénztár adománya 50 frt; Debreczeni tak.-pénztár 10 frt; Dr. Füzy Béla 50 kr; Cseh Béla H.-Böszörményről 10 frt; Gróf Eszterházy István 3 frt; Körrey Ferencz kanonok 5 frt; Ehrlich Mózes Budapestről 10 frt; Rózsa Imre Kunhalomról 5 frt; Dióssy Imre Szt.-Mihályról 2 frt; Br. Mednyánszky Dénes 1 frt; Dr. Orbay Antal Szolnokról 3 frt; Veress Jenő 1 frt; Florián Helén kisasz. gyűjtése 5 frt; Ficzek Károly 2 frt; Az almási barlanghoz kiránduló tanulók gyűjtése 3 frt 02 kr; Dr. Sallay Béla 1 frt; Forster Gyula 2 frt; Bagdy Imréné gyűjtése T.-Lökről 10 frt; Sepsey Mihály gyűjtése 3 frt 30 kr; Rieger Ferencz gyűjtése 4 frt; Pintér Sándor gyűjtése és adománya 2 frt. Összes gyűjtés eredménye 1545 frt 12 kr.

A 174 frt 72 kr előadási eredmény elérésére, a tápintézet és székelynemzeti muzeum javára rendezett 4 előadáson. u. m.: „Képirók“ és „Szükség törvényt bont“; „Napamasszony“; „Ördögnaplója“; „Ideges nők“ Fankovich Gyula és dr. Vajda Emil művezetése alatt közreműködtek: Dragomán Teréz, Florián Sulti, Györfi Anna, Jánosy Sarolta, Kis Sarolta, Rápolthy Borcsa, Szabó Ilona, Szabó Kata, Steinburg Berta, Steinburg Pepa, Zakariás Róza k. a.-ok és Csillag József, Embery Árpád, Gaibel Rezső, Gálfi Kálmán, Gyertyánosy Károly, Fankovich Gyula, Molnár Károly, Dr. Oláh Béla és dr. Vajda Emil urak.

A két utolsó darab előadása alkalmával igen sikerült élőképekkel lepte meg a rendezőség a nagy mértékben érdeklődő közönséget. A nagyszerű élvezetért hálás köszönetet mond e helyen is az igazgatóság Fankovich Gyula tanárnak, a ki nem csak szellemi vezetője volt az egésznek, hanem izléses és nagy fáradtságot igénylő diszitője is. Az élőképek sikeréhez és szépségéhez hozzá-

járultak a következő kisasszonyok: Drágomán Teréz, Györfy Anna, Rápolthy Borcsa, Reinbold Klotild, Szabó Ilona, Szakács Ilona, Szabady Zelma, Szent-Királyi Lenke, Steinburg Berta, és Zakariás Róza kisasszonyok.

Fogadják mindnyájan a jó ügy érdekében tett fáradságukért a nélkülözö ifjuság nevében, az igazgatóság hálás köszönetét.

A folyó tanévben tápintézeti segélyben részesített 9 tanuló után járó költségek fedezéséhez a tanárkar következő tagjai járultak: Áldor Imre 10 frttal; Hann Károly 10 frt; Hlatky Miklós 10 frt; Kovaliczky Antal 5 frt; Molnár Károly 10 frt; Dr. Oláh Béla 5 frt; Pálffy Károly 10 frt; Rados Ignác 5 frt; Sinkovics József 5 frt; Dr. Solymosi Lajos 10 frt; Steuer János 5 frt; Dr. Vajda Emil 5 frt és Valló Vilmos 7 frt 50 kr. Összes adakozásuk 97 frt 50 kr. Fogadják kegyes adományukért az igazgatóság hálás köszönetét.

A tápintézet vagyoniállását a következő kimutatások tüntetik fel:

a) Forgalmi kimutatás.

Sorsz.	Bevétel	Összeg		Sorsz.	Kiadás	Összeg	
		frt	kr			frt	kr
1	Vagyonáthozat az 1888/9. tauévről	815	97	1	9 tanuló ebéddelel való ellát.	235	88
2	Az udvarh. tak.-pénzt. alapítv. 2-ik részl.	200	—	3	Gyűjtőivek szétküldésére	32	84
3	A sz.-udv. zálogk. intézet adom. 2. részl.	50	—		Egyenleg mint tiszta vagy	1634	59
4	Kamatokból	39	77				
5	Gyűjtésekből	529	06				
6	A tanárkar adakozásából	88	79				
7	A műkedv. előadásokból	174	72				
	Összesen:	1903	31		Összesen:	1903	31

b) A tiszta vagyomból esik:

1. A törzsvagyounra 1059 frt 87 kr.
 2. Udvarhelym. takarékp. alapít. befizetett
I. és II-ik részletére 400 frt — kr.
 3. A jövő tanévben felhasználható vagyounra 174 frt 72 kr.
- Összesen . 1634 frt 59 kr.

c) A feltüntetett tiszta vagyon elhelyezése.

		<u>Frt</u>	<u>Kr.</u>
1	5 drb. 5%-os államadóssági kötvény (1 drb. 500; 4 drb. 100 frtos)	900	01
2	Az udvarhelymegyei takarékpénztár 842. sz. betéti könyvén	410	—
3	Az udvarhelymegyei takarékpénztár 755. sz. betéti könyvén	222	50
4	A székelyudvarhelyi zálogkölcsön int. 459. sz. betéti könyvén	102	08
	Összesen :	1634	59

Jegyzet. A jövő tanévben a tanulók élelmezésére csak a b. alatti 174 frt 72 kr, az összes kamatok fele s az ezen czélra befolyó adakozások fognak fordittatni.

Sz.-Udvarhelytt, 1890. jun. 18-án.

Dr. Solymosi Lajos,
kir. igazgató.

Kovaliczky Antal,
pénztáros.

A számadásokat átvizsgáltuk és helyesnek találtuk.
Sz.-Udvarhelytt, 1890. jun. 20-án.

Hlatky Miklós.

Rados Ignác.

Jelentés a tornavizsgálatról.

Az ifjuság tornavizsgálata folyó hó 21-én tartatott meg, az új tornacsarnokban, nagyszámu közönség jelenlétében. Az ifjuság felvonulása után az igazgató a közönséget üdvözli s kijelenti, hogy ez alkalommal az ifjuság egész évi gyakorlatainak eredményét fogja bemutatni, mely gyakorlatokat, az ujonnan épült s a legmodernebb felszereléssel ellátott csarnokban sajátított el. Kijelenti továbbá, hogy e vizsgálat versenytornázással is lesz összekötve s a versenyzők logjobbainak jutalmazására, a tanárkar szerény tehetségéhez képest, könyv és pénzbeli jutalmakat tűzött ki. E jutalmak odaitélésére egy bíráló-bizottságra lévén szükség Vargyasi id. Daniel Gábor főispán elnöklete alatt, dr. Török Albert, dr. Ráczkövy Sámuel, Solymosi Endre és Steinburg Ottó urakat kéri fel. Ezután fölhívja a tornatanárt, hogy a vizsgálatot kezdje meg.

A tanulók három csoportban előbb szabadgyakorlatokat mutattak be botokkal és súlyzókkal. Majd szergyakorlatokat végeztek 7 szerez a csarnokban. E gyakorlatok után megkezdődött a versenytornázás, melyen összesen 16-on vettek részt. Az igen sikerült gyakorlatok után a bíráló-bizottság a díjakat, a melyek 7 frt 70 kr értékű könyv és 21 frt 50 kr pénzjutalmakból állottak négy osztályba sorozta. I-ső díjat nyertek: Fekete Aladár V-ik és Dancas Hilár IV-ik oszt. tanulók. Előbbi Csengeri A. „Tanulmányok“ stb. cz. művét s egy tallért; utóbbi Greguss tanulmányait s 2 frt 50 krt. II-ik díjat nyertek: Szolga Ferencz, Máthé József IV-ed, Szentés Domokos, Czikó Sándor VII-ed oszt. tan. egyenként 3 tallért. III-ik oszt. díjat: Balázs Ernő III-ik, Bencze Imre VI-ik és Reményik Andor VII-ik oszt. tanulók egyenként 1 frt 50 kr. IV-ik oszt. díjakat: Derzsi Domokos előkészítő, Martini Adolf I-ső, Csép Balázs és Ferenczi Endre II-ik oszt. tanulók 50—50 krt.

A jutalmak kiosztása alkalmával főispán ömltsge tartott beszédet, melyet az ifjuság lelkesen megéltjenzett. A sikerült vizsgálat után a tanulók nemzeti zászló mellett 3 szakaszban vonultak haza.

A tanárkar által adományozott könyv- és 8 frt pénzbeli díjakat kiegészítették: Vargyasi id. Daniel Gábor főispán 5 frt 50 krral; Dr. Török Albert alispán 3 frt; Dr. Ráczkövy Sámuel 2 frt; Steinburg Ottó 2 frt és Solymosi Endre 1 frt. Összesen 21 frt 50 kr. A kiosztott könyvek értékével együtt: 29 frt 20 kr. Fogadják a nemes szívü adakozók e helyen is az igazgatóság leg-hálásabb köszönetét.

VIII.

Név- és érdemsorozat

Előkészítő osztály.

Osztályfőnök : Molnár Károly.

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természetrjz	Természettan	Számtau	Rajz	Írás	Testgyakorlat	Erk. magaviselet
*Balázs József r. kath.	4	3	2	3	2	2	3	1	1	3	1
*Bekó Elek ev. ref.	2	3	2	3	2	2	2	2	2	1	1
*Bencze Lajos ev. ref.	1	4	3	3	2	2	3	1	2	3	1
Benedek Árpád unit.	1	2	2	2	3	2	1	3	1	2	1
5. Blank Géza r. kath.	1	2	2	3	3	3	2	3	1	3	1
*Bokor Mózes ev. ref.	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1
Derzsi Domokos, unit.	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	1
Derzsi Dénes, unit.	1	3	2	4	3	4	2	4	3	2	1
Elekes Miklós, r. kath.	4	2	1	2	3	2	2	3	1	2	2
10. *Filep Dezső, ev. ref.	2	2	2	3	3	3	2	1	2	3	1
Geréb János, r. kath. ism.	4	3	3	4	3	4	4	4	3	3	2
Gircsis József, ev. ref.	3	3	3	3	3	4	2	4	3	3	1
Haupt Béla, r. kath.	3	3	2	3	3	4	3	4	3	2	1
Kállay Endre, ev. ref.	2	4	3	3	3	3	2	3	3	2	1
15. Nagy Endre, ev. ref.	1	1	1	1	1	1	1	2	2	3	1
Ruczesdorfer Béla, r. kath.	2	3	3	3	3	2	3	3	2	2	1
Szeles József, r. kath.	3	3	2	2	3	2	1	3	2	2	1
Tekonczia János, g. kel.	2	3	3	3	3	3	2	3	3	2	2
Verestői Domokos, ev. ref.	2	3	3	3	2	2	2	3	3	3	1
20. Bányai Sándor, ev. ref.	k	i	m	a	r	a	d	t			

* A csillaggal jelölt tanulók az egyúttalokásban laktak.

I. osztály.

Osztályfőnök: Steuer János.

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természettan	Számítan	Rajz-geom.	Írás	Testgyakorlat	Magaviselet
*Bakó Vilmos, ev. ref. tm.	k	i	m	a	r	a	dt			
*Bekő Elek, ev. ref. tm.	k	i	m	a	r	a	dt			
*Bekő Ferencz, ev. ref. tm. öszt.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Berger Rezső, ág. ev. tm. öszt.	2	3	3	2	3	3	3	3	3	1
5. Budik László, gör. kath.	3	4	4	3	3	3	3	3	2	2
Csoh Sándor, r. kath.	1	3	3	3	3	3	2	3	2	1
*Dáné Zsigmond, ev. ref.	2	3	4	2	3	2	2	2	2	2
Demotor Gáspár, r. kath. tm.	k	i	m	a	r	a	dt			
Drotleff Frigyes, ág. ev. tm.	1	1	1	2	2	1	1	2	1	1
10. Farkas Ödön, r. kath.	3	3	4	3	4	4	3	3	3	1
Fejér Imre, r. kath. tm. öszt.	1	2	3	2	2	2	2	2	2	1
Filep Dezső, ev. ref. tm.	k	i	m	a	r	a	dt			
Finker Béla, r. kath. tm. öszt.	3	2	1	1	2	2	3	2	3	1
*Gáspár István, ev. ref.	2	3	3	2	3	3	3	3	3	2
15. Goldstein Ferencz, izr.	1	3	2	3	3	2	2	3	3	1
*Gondos Iure, r. kath. tm.	1	3	3	2	2	2	2	2	1	1
Henning János, ág. ev.	k	i	m	a	r	a	dt			
*Hermann József, unit. tm.	2	3	3	2	3	2	3	3	2	2
Izsák Sándor, izr. tm.	1	3	2	2	2	2	2	3	3	1
20. Jánosy Dezső, r. kath. tm.	1	2	2	1	3	2	3	3	2	1
László Domokos, ev. ref. tm.	k	i	m	a	r	a	dt			
*László Gyula, unit. tm. öszt.	1	2	2	1	1	2	1	2	2	1
*Lőrinczi Domokos, ev. ref. tm.	2	3	3	2	2	2	3	2	2	1
Mártini Adolf, ág. ev. tm. ism.	2	2	1	2	3	3	3	2	1	1
25. Márton Ferencz, r. kath. tm.	1	3	2	3	2	2	3	1	2	1
*Mátéfi János, ev. ref. tm. öszt.	1	1	2	1	2	2	2	1	2	1
*Máthé István, unit. tm.	1	3	3	2	2	2	2	2	2	2
Pál Sándor, ev. ref. tm. öszt.	2	2	2	1	2	2	1	2	2	1
Réhberger Mór, izr. tm.	1	2	2	2	3	2	3	3	3	1
30. Simó Sándor r. kath. tm.	k	i	m	a	r	a	dt			
*Székely Mihály, ev. ref. tm. öszt.	1	1	1	1	2	1	1	2	2	1
Szobovits Jenő, r. kath.	1	2	2	2	3	3	3	2	3	1
*Szolga István, unit. tm. öszt.	1	2	3	1	2	2	2	2	2	1
Verestői Domokos, ev. ref. tm.	k	i	m	a	r	a	dt			
35. Wagner János, ág. ev. tm.,	m	e	g	h	a	l				
*Zsigmond Gábor, ev. ref. tm.	2	2	3	2	3	1	2	2	2	1

II. osztály.

Osztályfőnök: Dr. Vajda Emil.

A tanuló neve	k i m a r a dt									
	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természetr.rajz	Számítan	Rajz.-geom.	Írás	Testgyakorlat	Magaviselet
*Beke Mózes, unit. tm. öszt.	2	2	2	2	2	2	2	3	3	1
*Binder András, ág. ev.	2	2	1	2	3	2	2	2	2	1
*Czikéli Mihály, ág. ev.	2	3	1	3	3	2	3	3	2	1
Csép Balázs, ev. ref.	2	2	3	3	2	3	3	3	1	1
5. Ferenczi Endre, ev. ref.	2	3	4	2	2	3	3	3	1	1
Galter János, ág. ev. tm.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
*Godra Mihály, unit. tm. öszt.	1	1	2	1	1	1	1	2	3	1
*Jakab Dénes, unit.										
*Juga Gyula, ev. ref.	3	3	3	2	3	2	3	3	3	1
10. *Simó Pál, unit. tm. öszt.	2	1	2	1	1	1	2	2	2	1
Szállasi János, r. kath.	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1
Török László, r. kath.	1	1	2	3	2	2	2	1	2	1
*Vajda Antal, unit. tm. öszt.	2	2	3	3	2	2	3	3	2	1

III. osztály.

Osztályfőnök: Pálffy Károly.

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia ny.	Történelem	Természettan	Számítás	Rajz-geom.	Szabk.-rajz	Testgyakorl.	Magaviselet
* Ambrus Venczel, ev. ref. tm. ö.	1	1	1	1	1	1	2	2	1	2	1
Balázs Ernő, r. kath. tm.	1	2	1	1	2	1	2	2	2	1	1
* Demeter Mihály, ev. ref.	2	3	3	4	3	3	3	3	2	2	1
* Farkas Gáspár, ev. ref. tm.		k	i	m	a	r	a	d			
5. Farkas Gyula, r. kath. tm.	2	1	1	3	3	2	3	2	2	2	1
* Hegyi Pál, ev. ref. tm. öszt.	2	1	1	1	2	2	2	2	1	1	1
* Inczei Áron, unit. tm.	2	2	2	3	2	3	3	3	3	2	1
Jenei Lajos, ev. ref.	2	2	2	3	2	2	3	3	3	2	1
Joó Gábor, ev. ref.	2	2	3	3	3	2	3	3	3	2	1
10. Joó Sándor, ev. ref.	2	2	2	3	2	3	3	3	3	2	1
* Kelemen János, ev. ref. tm. ö.	2	2	2	3	2	2	3	3	2	2	1
Lengyel László, r. kath. ism	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1
Mártini Róbert, ág. tm. ism.	2	3	2	3	2	2	3	3	2	2	1
Sándor Gergely, unit.		k	i	m	a	r	a	d			
15. *Séra István, ev. ref. tm. öszt.	1	2	1	2	1	1	2	2	1	2	1
*Séra Kálmán, ev. ref. tm. öszt.	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1
*Stock Ede, r. kath. tm.	3	3	2	3	3	3	3	3	1	3	1
Schwester József, r. k. ism.	3	3	3	3	3	2	3	3	3	2	1
Török Mihály, r. kath.	2	3	3	4	3	3	3	3	1	fm	1
20. *Weisz György, ág. ev. tm.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
*Zerbes János, ág. ev. tan.	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1

IV. osztály.

Osztályfőnök: Kovalozky Antal.

A tanuló neve	Vallás	Magyarnyelv	Német nyelv	Francia ny.	Földrajz	Vegytan	Mennyiségtan	Rajz.-geom.	Szabadk.-rajz	Testgyakorl.	Magaviselet
*Biró Domokos, unit. tm. ö.	1	3	2	2	2	3	2	3	2	2	1
Dancas Hilár, gör. kel.	1	2	1	2	2	3	3	1	1	1	1
Gál József, r. kath. tm. öszt.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	3	1
*Geszt János, ev. ref. tm. öszt.	1	1	2	1	2	1	1	1	1	2	1
5. Farkas Sándor, r. kath.	3	3	2	3	3	3	3	3	3	2	1
Holzschuch Sándor, r.k. ism.	2	2	1	2	3	3	3	2	2	2	1
Kiss Viktor, ev. ref.	3	3	3	2	3	3	2	2	2	2	1
*Máthé József, ev. ref. tm. öszt.	1	2	2	1	2	3	2	2	1	1	1
*Márton Károly, ev. ref. tm.	2	3	3	2	3	2	3	3	2	3	1
10. *Nagy Károly, ev. ref. tm. öszt.	1	2	2	2	2	2	3	2	1	3	1
Sándor Ferencz, unit. tm.	1	3	2	2	3	3	2	3	2	2	1
*Szélyes József, r. k. tm. ö.	1	2	2	1	2	3	3	3	2	3	1
*Szolga Ferencz, unit. tm. ö.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
*Steinburg Ferencz, ág. ev. tm.	1	3	1	3	3	3	3	2	3	3	1
15. Steinburg Ottó, ág. ev.	1	2	1	2	2	2	1	2	2	2	1
Tolvaly Ferencz, ev. ref.	3	2	3	2	3	3	3	3	1	1	1

V. osztály.

Osztályfőnök: Rados Ignác.

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia ny.	Történelem	Természetrájl	Vegytan	Mennyiségtan	Abr.-geom.	Szabadk.-rajz	Testgyakorl.	Magaviselet
	Asztalos Domokos, ev. ref. tm. ő.	1	1	3	2	1	1	2	2	2	1	2
*Bakcsi József, ev. ref. tm. ősz.	2	2	3	3	3	2	2	2	2	2	1	1
*Fekete Aladár, ev. ref.	1	2	1	2	1	2	1	1	2	1	1	1
Holzschuch Lajos, r. kath.	1	3	1	3	3	3	3	3	3	2	fm	1
5. Br. Horváth Gábor, ev. ref.	k	i	m	a	r	a	d	t				
*Nagy Gábor, ev. ref. tm. ősz.	2	3	3	3	3	3	2	3	3	1	3	1
*Neuwirth Dávid, izr.	1	3	3	3	3	2	3	3	3	1	2	1
*Rápolti Vilmos, ev. ref. tm. ő.	3	2	3	3	1	3	3	2	2	2	2	1
Schuller Mihály, ág. ev. tm.	1	2	1	3	1	2	3	3	3	2	fm	1
10. *Szabó Domokos, ev. ref. tm. ő.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1

VI. osztály.

Osztályfőnök: Valló Vilmos.

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia ny.	Történelem	Természetrájl	Kémia	Mennyiségtan	Abr.-geom.	Szabadk.-rajz	Testgyakorl.	Magaviselet
	*Bencze Imre, ev. ref. tm. ősz.	2	3	2	2	2	2	2	3	3	1	1
Fejér József, r. k. tm. ősz.	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
*Gál Sándor, r. k. tm. ősz.	1	2	2	2	1	3	2	2	2	2	3	1
*Krisztiáni András, ág. ev. tm.	1	3	2	3	3	3	3	3	3	2	2	1
5. *László János, unit. tm. ősz.	1	2	1	1	1	2	2	2	2	1	2	1
*Orbán Károly, ev. ref. tm. ősz.	2	2	1	1	3	1	2	3	3	1	3	1
Reményik Gábor, unit. tm. ő.	1	3	2	2	2	2	2	3	3	1	2	1
*Szvoboda Jakab, r. k. tm. ő. ism.	1	3	3	3	2	2	3	3	3	3	3	1

VII. osztály.

Osztályfőnök: Aldor Imre.

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia ny.	Történelem	Természetr.rajz	Természettan	Mennyiségtan	Abr.-geom.	Szabak.-rajz	Testgyakorl.	Magaviselet
	*Czikó Sándor, r. kath. öszt.	1	3	3	3	3	3	2	4	2	1	1
*Ferenczy Gyula, ev. ref.		3	4	4	3	3	4	4	3	3	3	1
*Gagy Dénes, ev. ref. tm.	1	1	2	2	1	2	1	2	2	1	2	1
Rápolti Endre, ev. ref. ism.	1	3	2	3	3	3	3	3	3	2	2	1
5. Rápolti Gábor, ev. ref.	2	3	3	3	3	3	2	2	3	2	1	1
Reményik Andor, unit. tm. ö.	1	1	2	2	1	1	2	2	2	1	1	1
Szentes Domokos, ev. ref.	2	3	4	4	3	3	3	3	3	2	1	1

VIII. osztály.

Osztályfőnök: Hlatky Miklós.

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia ny.	Bölcsélet	Történet	Természettan	Mennyiségtan	Abr.-geom.	Szabak.-rajz	Testgyakorl.	Magaviselet
	Kéméndy Elemér, ev. ref.	3	2	3	3	2	3	3	3	2	1	1
Lukács Dénes, g. kath. tm. öszt.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Pálffi Mihály, unit.	1	3	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1
Szász Mózes, unit. tm. öszt.	1	2	2	2	1	2	2	2	2	1	1	1

IX.

Rendkívüli tantárgyak.

a) Latin nyelv.

I-ső évfolyam.

Az I-ső folyamom Jánosz Péter róm. kath. főgymn. tanár vezetése alatt a következő tanulók vettek részt:

V. oszt. Asztalos Domokos . 2.	V. oszt. Schuller Mihály . 2.
V. oszt. Fekete Aladár . 2.	V. oszt. Szabó Domokos . 3.

Heti óraszám 4. Tankönyv Pirchala Imre: Latin nyelvtan reáliskolák számára.

Elvégzett tananyag: A hangzók kiejtése; szótagok mennyisége; hangsúly. — Declinatio; coniugatio. — A melléknév mint jelző és állítmányi név; comparatio. — Adverbium; praepositio. — Pronomina; participia; numeralia. — 37 gyakorlatnak teljes fordítása. — Hetenkint egy magyar-latin iskolai írásbeli gyakorlat.

II-ik évfolyam.

Tanított: Hann Károly főreálisk. r. tanár. Részt vettek:

VI. oszt. Fejér József . . 2.	VI. oszt. Orbán Károly . 2.
VI. oszt. László János . 2.	VI. oszt. Reményik Andor 2.

Tankönyv: „Latin mondatban a reáliskolák VI. o. számára,“ írta Pirchala Imre.

Végzett tananyag: Nyelvtan. Az alaktan tüzetes ismétlése után a mondatban. A latin prosodia elemei.

Olvasmányok. A tankönyv alapján tárgyalattak a következő olvasmányok. Fordítás latinból magyarra 1—5., 7., 9—13., 15—18. számú prózai olv. 1. sz. költői olv. — Fordítás magyarból latinra 1., 4., 7., 10., 13—18. sz. olv. — Kéthetenként iskolai írásbeli dolgozat a tananyag köréből.

III-ik évfolyam.

Tanította: Hann Károly főreálisk. r. tanár. Részt vett:

VIII. oszt. Lukács Dénes . . . 1.

Végzett tananyag: Olvasmányok. Tacitus, Agricola 1—20. Horatius szemelvények (egyes odák és satirák.) — Tárgyi és nyelvtani magyarázatok; életrajzi és irodalomtörténeti adatok. — Két-hetenként egy isk. írásbeli dolgozat a tárgyalt szöveg nyomán.

b) Ifjusági zenekar.

Az ifjusági zenekarban Dr. Vajda Emil r. tanár vezetése alatt a következők vettek részt: Balázs Ernő, Binder András, Fejér József, Jánosy Dezső, Jeney Lajos, Kéméndy Elemér, Krisztáni András, Lengyel László, Martini Róbert, Steinburg Ottó, Stock Ede, Orbán Károly, Weisz György, Zikély Mihály. Összesen 14 működő tag. A zenekar vonós hatost alkotott s az év folyamán következő darabokat tanultak: 1. Robaudi „Romanz“ (uj). 2. Nép-dal egyveleg (uj). 3. Kossuth induló (uj). 4. Opera Aria (uj betanulással.) 5. Lili keringő (uj). 6. Herold „Zampa“ c. dalművéből (uj). 7. Gigerl induló (uj). 8. Te vagy, te vagy egyedül Strausztól. Keringő (uj). 9. Hunyady induló (uj betanulással.) 10. Rákóczy induló (uj betanulással.) A zenekar nyilvánosan szerepelt: az iskolai zárünnepélyen s a tápintézet javára rendezett egyik műkedvelői estélyen.

c) Ifjusági énekkar.

Az ifjusági énekkarnak Dr. Vajda Emil r. tanár vezetése alatt 30 működő tagja volt: I. Tenor. Demeter Mihály, Holzschuch Sándor, Jeney Lajos, Martini Róbert, Séra Kálmán, Weisz György. II. T. Ambrus Vencel, Asztalos Domokos, Biró Domokos, Farkas Sándor, Joó Gábor, Orbán Károly, Rápolthy Vilmos, Séra István. Bariton: Gagy Dénes, Joó Sándor, László János, Márton Károly, Máthé József, Reményik Gábor, Szabó Domokos, Zerbesz János. II. Bassus. Bakcsy József, Balázs Ernő, Czikó Sándor, Fejér József, Fekete Aladár, Reményik Andor, Schuller Mihály, Steinburg Ferencz. — Betanulták a következő darabokat: 1. Hymusz. 2. Szózat. 3. Dalár induló. Kertaytól. 4. Kossuth nóta Lányi Ernőtől. 5. Élj őseink hazája. Schumauntól. 6. Tornász induló Gáll Jánostól. — Nyilvánosan énekeltek a tornavizsgán s zárünnepélyen.

VII.															
A tanulók életkora a tanév végén															
	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	több	Ösze- sen
életévét betöltötte															
E.	—	3	10	4	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	19
I.	—	4	6	9	5	2	1	—	—	—	—	—	—	—	27
II.	—	—	3	—	3	3	2	—	1	—	—	—	—	—	12
III.	—	—	—	—	6	3	6	3	1	—	—	—	—	—	19
IV.	—	—	—	—	3	1	6	4	2	—	—	—	—	—	16
V.	—	—	—	—	—	—	4	2	—	—	3	—	—	—	9
VI.	—	—	—	—	—	—	2	2	1	3	—	—	—	—	8
VII.	—	—	—	—	—	—	—	1	2	3	1	—	—	—	7
VIII.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	1	—	—	4
Reálik.-ban	—	4	9	9	17	9	21	10	9	9	4	1	—	—	—
Az E. együtt	—	7	19	13	18	10	21	10	9	9	4	1	—	—	121

121

II. A tanítás eredménye összefoglalva.

A tanuló előmenetele	Osztályonként										Ösze- sen	
	E.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.			
	szám szerint % szerint	szám szerint % szerint	szám szerint % szerint	szám szerint % szerint	szám szerint % szerint	szám szerint % szerint	szám szerint % szerint	szám szerint % szerint	szám szerint % szerint	szám szerint % szerint	szám szerint % szerint	
Tanulók száma . . .	19	—	27	12	19	16	9	8	7	4	121	
Felsőbb osztályba léphet	12	6	24	89	11	91	17	90	16	100	105	87
Javító vizsgálatot tehet	3	1	2	7	1	9	2	10	—	—	10	8
Az oszt. ismételnie kell	4	2	1	4	—	—	—	—	1	14	6	5

III. A tanulmányok eredményének áttekintése osztályonként.

Tantárgyak	Előkészítő					I. osztály					II. osztály					III. osztály					IV. osztály				
	jeles	jó	elégséges	elégtelen	Nem osztályoztatott	jeles	jó	elégséges	elégtelen	Nem osztályoztatott	jeles	jó	elégséges	elégtelen	Nem osztályoztatott	jeles	jó	elégséges	elégtelen	Nem osztályoztatott	jeles	jó	elégséges	elégtelen	Nem osztályoztatott
Hittan	6	7	3	2	—	16	8	3	—	—	4	7	1	—	—	6	10	3	—	—	11	2	3	—	—
Magyar nyelv	2	4	11	2	—	4	10	12	1	—	4	5	3	—	—	6	7	6	—	—	3	7	6	—	—
Német nyelv	3	9	7	—	—	5	9	10	3	—	3	5	3	1	—	3	6	5	—	—	6	7	3	—	—
Franczia nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	1	10	2	—	5	9	2	—	—
Földrajz	1	4	12	2	—	8	14	5	—	—	3	5	4	—	—	—	—	—	—	—	2	7	7	—	—
Történelem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	6	8	—	—	—	—	—	—	—
Mennyiségtan	4	9	5	1	—	4	16	6	1	—	3	7	2	—	—	2	3	11	—	—	4	4	8	—	—
Mértani rajz	4	2	9	4	—	5	10	12	—	—	2	5	5	—	—	1	7	11	—	—	4	6	6	—	—
Természetrajz	2	4	13	—	—	2	12	12	1	—	3	6	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Természettan	2	8	5	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	7	6	—	—	—	—	—	—	—
Vegytan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	10	—	—
Szabadkézi rajz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	6	6	—	—	6	8	2	—	—
Szépírás	5	6	8	—	—	3	14	10	—	—	2	4	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Testgyakorlat	1	9	9	—	—	4	15	8	—	—	3	6	3	—	—	4	12	2	—	—	4	7	5	—	—
Magaviselet	—	16	3	—	—	—	22	5	—	—	—	12	—	—	—	—	19	—	—	—	16	—	—	—	—

III. A tanulmányok eredményének áttekintése osztályonként.

Tantárgyak	V. osztály				VI. osztály				VII. osztály				VIII. osztály							
	jeles	jó	elégséges	elégtelen	Nem osztályoztatott	jeles	jó	elégséges	elégtelen	Nem osztályoztatott	jeles	jó	elégséges	elégtelen	Nem osztályoztatott	jeles	jó	elégséges	elégtelen	Nem osztályoztatott
Hittan	5	3	1	—	—	6	2	—	—	—	4	2	—	—	—	3	—	1	—	—
Magyar nyelv	1	5	3	—	—	4	4	—	—	—	2	—	5	—	—	1	2	1	—	—
Német nyelv	3	1	5	—	—	3	4	1	—	—	—	3	2	—	—	1	2	1	—	—
Francia nyelv	—	3	6	—	—	3	3	2	—	—	—	2	3	2	—	1	1	2	—	—
Bölcsélet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	—	—
Történelem	4	1	4	—	—	3	3	2	—	—	2	—	5	—	—	1	1	2	—	—
Mennyiségtan	1	4	4	—	—	1	2	5	—	—	—	3	2	2	—	1	1	2	—	—
Ábrázoló geometria	—	5	4	—	—	1	2	5	—	—	—	3	4	—	—	1	2	1	—	—
Természetrajz	1	5	3	—	—	2	4	2	—	—	1	1	5	—	—	—	—	—	—	—
Természettan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	1	1	—	1	1	2	—	—
Vegytan	1	4	4	—	—	1	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szabadkézi rajz	4	5	—	—	—	5	2	1	—	—	3	3	1	—	—	3	—	1	—	—
Testgyakorlat	2	4	1	—	—	1	4	3	—	—	4	2	1	—	—	3	1	—	—	—
Magaviselet	—	9	—	—	—	—	8	—	—	—	—	7	—	—	—	—	4	—	—	—

IV. A tanulók születésük s szülők lakhelyének áttekintése.

Megyék	Születésük helye										Szülők lakhelye											
	E.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Össze- sen	Elők. nélkül	E.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Össze- sen	Elők. nélkül
Sz.-Udvarhely v.	6	4	2	1	2	2	1	3	—	21	15	13	9	4	5	5	4	2	4	1	47	34
Udvarhely m.	7	8	6	6	5	—	3	2	1	38	31	5	8	5	7	5	—	2	2	1	35	30
Csik megye	2	3	—	1	—	—	1	1	—	8	6	—	2	—	1	—	—	1	1	—	5	5
Háromszék m.	1	3	—	2	1	4	2	—	—	13	12	1	3	—	—	1	4	2	—	—	11	10
Maros-Torda m.	—	1	—	1	1	—	—	—	2	5	5	—	—	—	1	1	—	—	—	1	3	3
Brassó	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
N.-Küküllő	—	1	3	3	1	1	1	1	—	11	11	—	3	2	3	2	—	1	—	—	11	11
K.-Küküllő	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1
Torda-Arany.	—	1	—	1	2	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szeben	1	—	—	—	1	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1
Hunyad	—	1	1	1	1	—	—	—	1	5	5	—	—	1	1	1	—	—	—	1	4	4
Alsó-Fehér	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Beszt.-Nasz.	—	1	—	1	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Heves	1	—	—	—	1	1	—	—	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kolozs	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szolnok-Dob.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fogaras	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Arad	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1
Külföldi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Összesen	19	27	12	19	16	9	8	7	4	121	102	19	27	12	19	16	9	8	7	4	121	102

V. Érettségi vizsgálatok eredményének áttekintése.

Vizsgaidő	Jelentkezett		Visszalépett	Szóbeli vizsgálatot tett	Érettnak nyilvánított			Egyetemre szándékozott				Műegyetemre			Más pályára
	Írásbeli vizsgálatot tett				jeles	jó	egyszerűen	theologiai	juridikai	medikai	philosophiai	építészeti	mérnöki s gépészi	vegyészi szakra	
1890. június 9.	4	4	—	4	1	1	2	—	—	—	—	—	2	—	2

Az érettségi vizsgálatokon éretteknek nyilvánítottak :-

Lukács Dénes	<i>jelesen érett.</i>
Szász Mózes	<i>jól érett.</i>
Kéméndy Elemér	"
Pálffy Mihály	"

XI.

Értesítések a jövő iskolai évre.

A) Feltételek a beiratáshoz.

1. A főreáliskolába jövő tanulók jelentkezésére folyó évi augusztus hó 29., 30. és 31. napjainak délelőtti órái tüzetnek ki. A javító-, pót s magánvizsgák ugyanezen napok délutánjain tartatnak meg.

2. A főreáliskola I-ső osztályába csak oly növendékek vétetnek fel, kik életök 9-ik évét már betöltötték és vagy arról, hogy a népiskola IV-ik osztályát jó sikerrel végezték, nyilvános népiskolától nyert bizonyítványt mutatnak elő, vagy fölvételi vizsgálaton igazolják, hogy basouló mérvü képzettséggel bíruak. (1883. XXX. törv.)

3. A felsőbb osztályokba fölvétetni kívánó növendékek nyilvános intézettől kapott bizonyítvánnyal tartoznak igazolni végzett tanulmányaikat. A beiratáshoz okvetlenül szükségesek még a következő hiteles okmányok: a) keresztlevél; b) himlő újraoltási bizonyítvány.

4. A beiratások alkalmával minden tanuló atyja vagy anyja, vagy ezek helyettesének kíséretében tartozik az igazgatónál s az illető osztályfőnöknél jelentkezni, mely alkalommal egyuttal tartozik azt is bejelenteni, hogy kinél lesz szálláson.

5. Ha valamely tanuló a fenn kitett beiratási napokon valamely elfogadható ok miatt nem jelentkezett, felvétethetik az igazgató által, a beiratás utolsó napjától számitott 8 napon belül, az ezentul következő 8 napon belül jelentkezők felvétele a tank. kir. főigazgatóság által eszközölhető, minden később jövő tanuló 50 kros bélyeggel ellátott s nagymélt. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz intézett kérvényével kérheti fölvételét.

6. Azon tanulók, kik betegség által gátolva az év végén vizsgálatot nem tehettek, előleges bejelentés és hiteles orvosi bizonyítvány mellett, mint már említve volt, szept. 1. délutánján tehetnek pótvizsgálatot.

7. Azon tanulók, kik az év végén egy tantárgyból nyertek elégtelen tanjegyet és osztályismétlésre nem utasítottak, javító vizsgálatot tehetnek.

8. Azon tanulók, kik két tárgyból nyertek elégtelent s bizonyítványukban nem utasítottak osztályismétlésre, 50 kros bélyeggel ellátott és a tankerületi főigazgatóságához címzett javítási engedélyt kérelmező folyamodványokat július 8-áig mulhatatlanul nyujtsák be az intézet igazgatóságához. Azon tanulók kik 2 tárgyból kaptak elégtelen tanjegyet s a tanárikar által osztályismétlésre utasítottak, javító vizsgálatért való engedélyért folyamodhatnak a tank. főigazgatóságához azon esetben, ha a magaviseletből szabályszerűnél rosszabb osztályzatot nem kaptak.

9. A felvételnél a következő díjak fizetendők: 2 frt beirataási díj; 1 frt könyvtár díj; 50 kr értesítő díj. E díjak fizetése alól senki sem menthető fel.

10. Az évi tandíj 18 frt, mely két részletben október 15-éig és márczius 15-ig fizetendő. A tandíj fizetése alól azon szegénysorsu tanulók, kik jó magaviseletet és előmenetelt tanusítanak a nagymélt. vallás- és közokt. miniszteriumhoz címzett s legújabb keletű hiteles szegénységi bizonyítvánnyal ellátott folyamodványokra tandíjmentességet nyerhetnek, melyet mindaddig élveznek, míg a nyerhetőséghez szükséges föltételeknek eleget tesznek.

B) Latin nyelvi tanfolyam.

11. Azon növendékek részére, kiknek esetleg a latin nyelv ismeretére szükségük van, a nmlts. vallás- és közokt. min. 1881. évi 12525. sz. intézménye értelmében az 1890/91-ik iskolai évben is latin nyelvi tanfolyam nyittatik három folyamban. Ezen tanfolyamokban csak azon önként vállalkozó tanulók vehetnek részt, kiknek legfönnebb két elégséges tanjegyük van. Az önként vállalkozók a tanfolyamból csak szüldik indokolt kérésére bocsáttatnak el.

C) Iskolai segélyek.

a) Dávid A. Mózes-féle üsztöndij.

A nmlts. vallás- és közoktatási min. 1874. évi 14434. sz. r. folytán főreáliskolánknál a Dávid A. Mózes-féle alap kamataiból az 1890–91. iskolai évben 600 frt fog 50-, 25- és 12:50 forintos részletekben segélyképpen kiosztatni, melyekre ezennel pályázat hirdettetik.

b) Tápintézeti segély.

A tanárkar által a lefolyt tanévben megindított tápintézeti segély a jövő iskolai évben szintén megkezdetik. A segélyezés egyelőre legfennebb 8 igen szegény tanulónak ebédvel való ellátására fog szorítkozni, mely állásokra szintén pályázat nyittatik.

A tandijmentességért és segélyekért folyamodók a következő okmányokkal tartoznak folyamodványaikat ellátni:

A) Tandijmentességért:

a) Folyamodvány, czimezve a nagymélt. vallás- és közokt. miniszteriumhoz (bélyegtelen.)

b) Szegénységi bizonyítvány (egészen új.)

c) A megelőző évi iskolai bizonyítvány.

B) Dávid A. Mózes-féle segélyért:

a) Folyamodvány, czimezve a nmlts. vallás- és közokt. miniszteriumhoz (bélyegtelen.)

b) Szegénységi bizonyítvány.

c) Székely származási bizonyítvány.*)

d) Iskolai bizonyítvány.

C) Tápintézeti segélyért:

a) Folyamodvány, czimezve az igazgatósághoz (bélyegtelen.)

b) Szegénységi bizonyítvány.

E folyamodványok az igazgatósághoz nyújtandók be, még pedig legczélszerűbb a beiratás alkalmával azonnal, egyedül a Dávid

*) A szegénységi bizonyítványok közül csak a tandijmentességért való folyamodványhoz mellékeltnak kell eredetinek lennie, a többiek ennek másolatai lehetnek, melyeknek hitelességét az igazgatóság igazolja.

A. Mózes féle segélyért való nyújtható be később, de az is legfennebb folyó év október 15-éig késhetik, az azután jövő kérések nem fognak tekintetbe vétetni.

D) Előkészítő osztály.

Azon tanulók részére, kik elemi iskolájukat nem fejezték be vagy előkészültségök a reálisk. első oszt. való felvételre nem elegendő, az intézettel kapcsolatban egy „előkészítő“ osztály tartatik fenn. Ez osztályban a tanítás egészen ingyenes, csupán az értesítőért tartozik minden tanuló a beiratás alkalmával 50 krt fizetni. Ez osztály igénybevételét különösen a helybeli iparosoknak melegen ajánlja az igazgatóság, a mennyiben tanterve ugy van összeállitva, hogy nemcsak előkészit a reáliskola I-ső osztályára, hanem azon előismeretekből is kellő tájékoztatást és gyakorlatot nyújt, melyekre minden iparosnak feltétlenül szüksége van.

Az igazgatóság,

Együttlakás.

Udvarhelymegye s beléje kebelezett Székely-Udvarhely város a székelyudvarhelyi áll. főreáliskolába járó 60 szegénysorsu tanuló számára az 1890/91. iskolai évre is *ingyenlakást* ajánlanak föl, melyben a tanulók ágyfát, asztalt, széket, fűtést és világítást ingyen kapnak; egyéb apróbb közös szükségek költségeit a lakásra felvett tanulók közösen viselik. Nevelői felügyeletről a nevezett fenntartók gondoskodnak.

Ezen javadalomért a reáliskola osztályaiba lépő oly szegénysorsu tanulók folyamodhatnak, a kiknek iskolai bizonyítványuk elégséges, erkölcsi magaviseletük pedig jó; folyamodhatnak továbbá az előkészítő osztályba a népiskolákból jövő szegénysorsu tanulók is. A folyamodványok az „udvarhelymegyei és udvarhelyvárosi reáliskolai bizottsághoz“ intézendők, mely az isk. igazgatóság ajánlatai alapján eszközli a felvételeket. A folyamodványokhoz okvetlenül melléklendő a szülők vagyoni állapotának kimutatása is. Oly folyamodók, a kik netalán jobb vagyoni állapotuknál fogva teljes ingyenességet nem vehetnének igénybe, fölvétothetnek ugyan, de csak 5--10 o. é. frt évi

díjért. A folyamodványok a beiratás alkalmával az igazgatóságához nyújtandók be. Az igazgató intézkedik a felügyelő tauárral egyetértőleg az elhelyezésről.

Megjegyzések. Az együttlakással *együttélkezés* (ekspó) ismeretes rendszere van kapcsolatban, melyben 10—12 legszegényebb tanuló ingyen nyer ellátást, ezek a közös költségek fizetése alól is fölmentetnek. Ezért viszont kötelesek lesznek a közös ebédet behozni, valamint a lakó szobákat tisztán tartani s a szükséges vízzel ellátni.

15 o. é. frt díjért az előkészítő vagy a reáliskolai osztályokba lépő bármely jó magaviseletű tanuló fölvetethetik — kívánat folytán — az együttlakásra, kivétel nélkül ugyanazon jogok és köteleességek mellett, mint a szegénysorsuak. Ezeknek is az igazgatósághoz kell benyújtaniok folyamodványukat a beiratáskor.

Dr. Török Albert, s. k.
alispán, a reálisk. biz. elnöke.

Rövidítések magyarázata:

A számok jelentése.

Az előmenetelben:

- 1 = jeles.
- 2 = jó.
- 3 = elégséges.
- 4 = elégtelen.

A magaviseletben:

- 1 = jó.
- 2 = szabályszerű.
- 3 = kevésbé szabályszerű.
- 4 = rossz.

- r. k. = róm. kath.
 - gr. kath. = görög kath.
 - gör. kel. = görög keleti.
 - ev. ref. = református.
 - ág. v. = ágostai vallás.
 - unitár. = unitárius.
 - izr. = izraelita vallás.
 - tm. = tandíjmentes.
 - oszt. = osztóndijas.
 - fm. = felmentetett.
 - ism. = ismétlő.
-

TARTALOM:

I. Adatok az iskola történetéhez	3	lpsz.
II. Tanári kar	11	"
III. Tanárok irodalmi működése	13	"
IV. Bevégzett tananyag	14	"
V. Használt tankönyvek	36	"
VI. A szertárak 1889–90. évi gyarapodása . .	39	"
VII. Ifjúsági egyletek számadásai	48	"
VIII. Név- és érdemsorozat	57	"
IX. Rendkívüli tantárgyak	64	"
X. Statisztikai kimutatások	66	"
XI. Értesítések a jövő isk. évre	72	"

.

19. J. H. Conway and R. K. Guy, *Spherical Designs: An Introduction to the Geometry of Spheres*, Cambridge University Press, Cambridge, 1983.
20. J. H. Conway and N. J. A. Sloane, *Spherical Codes and Designs*, Springer-Verlag, New York, 1988.
21. J. H. Conway and N. J. A. Sloane, *The Sphere Packings, Lattices and Groups*, Springer-Verlag, New York, 1988.
22. J. H. Conway and N. J. A. Sloane, *Sphere Packings, Lattices and Groups*, Springer-Verlag, New York, 1993.
23. J. H. Conway and N. J. A. Sloane, *Sphere Packings, Lattices and Groups*, Springer-Verlag, New York, 1998.
24. J. H. Conway and N. J. A. Sloane, *Sphere Packings, Lattices and Groups*, Springer-Verlag, New York, 2003.
25. J. H. Conway and N. J. A. Sloane, *Sphere Packings, Lattices and Groups*, Springer-Verlag, New York, 2008.
26. J. H. Conway and N. J. A. Sloane, *Sphere Packings, Lattices and Groups*, Springer-Verlag, New York, 2013.
27. J. H. Conway and N. J. A. Sloane, *Sphere Packings, Lattices and Groups*, Springer-Verlag, New York, 2018.
28. J. H. Conway and N. J. A. Sloane, *Sphere Packings, Lattices and Groups*, Springer-Verlag, New York, 2023.
29. J. H. Conway and N. J. A. Sloane, *Sphere Packings, Lattices and Groups*, Springer-Verlag, New York, 2028.
30. J. H. Conway and N. J. A. Sloane, *Sphere Packings, Lattices and Groups*, Springer-Verlag, New York, 2033.

A reáliskola tankönyvei az 1890–91. tanévben.

I. osztály.

Dr. Szinnyei József "Iskolai magyarnyelvtan", mondattani alapon, I. r. 5-ik kiadás.

Dr. Szinnyei József, „Magyar olvasókönyv“ I. r. 2. kiad.

Jónás János: Németnyelvi tan- és olvasókönyv I. r. 2. kiad.

Laukó Albert: Egyetemes földrajz. I. r.

Kriesch-Simkovich: A természetrajz elemei. I. r. 14. kiad.

Kriesch-Simonkai II. r. 15. kiadás.

Suppan Vilmos: Számítan a középisk. I. oszt. számára, 2. k.

Suppan Vilmos: Szemléltető geometria, I. r.

II. osztály.

Dr. Szinnyei J.: Iskolai magyarnyelvtan, mondattani alapon, I. r. 3. kiadás.

Dr. Szinnyei J.: Magyar olvasókönyv, II. r.

Jónás János: Németnyelvi tan- és olvasókönyv II. r.

Laukó Albert: Egyetemes földrajz II. rész.

Kriesch-Simkovich: A természetrajz elemei I. u. az, mint I. oszt. s II. r.

Suppan Vilmos: Számítan a középiskolák II. oszt. számára.

Suppan Vilmos: Szemléltető geometria, II. r.

III. osztály.

Simonyi Zsigmond: Kis magyarnyelvtan, II. r. 5. kiadás.

Kármán Mór; Magyar olvasókönyv III. r. 3. kiad.

Jónás János: Németnyelvi tan- és olvasókönyv III-IV. r. 1. kiad.

Hofer Károly: A franczianyelv módszeres tankönyve I. r. 6. kiad.

Horváth Mihály: Magyarország története. (9-ik kiad.)

Dr. Schmidt Ágoston: Fizikai földrajz (IV. kiad.)

Suppan Vilmos: Számítan a középisk. III-ik oszt. számára.

Krisz Ferencz: Szerkesztő síkmértan I. r.

IV. osztály.

Névy László: Stilisztika I. r. III-ik kiad. Irálytan.

Jónás János: Németnyelvi tan- és olvasókönyv III-IV. rész. (ugyanaz, mint a III-ik oszt.)

Hofer Károly: A franczianyelv módszeres tankönyve II. és III. r. 4. k.

Hofer Károly: Franczia olvasókönyv I. r. III. kiad.

Laukó Albert: Az osztrák-magyar monarchia földrajza és Európa államainak ismertetése.

König Gyula: „Algebra“. I-ső kiadás.

Balló Mátyás: Elemi vegytan. IV. kiad.

Krisz Ferencz: Szerkesztő síkmértan II. r.

V. osztály.

Névy László: Rhetorika I-ső kiad.

Heinrich G.: Deutsches Lehr und Lesebuch I. B. (5. Aufl.)

Fénelon: "Fables".

Hofer K.: A franczianyelv rendszeres tankönyve I—II. r. 3. kiad.

Csuday Jenő: „Világtörténelem“ I. k.

Kriesch-Simkovich: Növénytan. VII. kiad.

Simkovich Lajos: Növényhatározó.

Say Mór: A kísérleti vegytan alapvonalai (átd. Hankó V.)

Kőnig Gyula: Algebra, 2. füzet.

Lutter Nándor: Mértan, 6-ik kiadás.

VI. osztály.

Greguss Ágost: Magyar költészetten I. kiadás.

Heinrich G.: Deutsches Lehr- und Lesebuch II. B. (7. Aufl.)

Fénelon: Lettre sur les occupations de l'Académie française.

Csuday Jenő: Világtörténelem 2. és 3. kötet.

Thome-Paszlavszky: Az állattan kézikönyve. II-ik kiad.

Say Mór: A kísérleti vegytan alapvonalai (átd. Hankó V.)

Lutter Nándor: Betűszámten.

Mértan.

Sappan Vilmos: „Ábr. geometria“ I. rész.

VII. osztály.

Beöthy Zsolt: A magyar nemzeti irodalomtörténet ismertetése.

Heinrich G.: Deutsches Lehr- und Lesebuch III. B. (3. Aufl.)

Molière: „Les femmes savantes“.

Boileau: „Oeuvres poétiques“.

Somhegyi F.: Egyetemes Tört. III.

Varga Ottó: „Politikai földrajz“.

Mangold L.: A legujabb kor története (2-ik kiad.)

Roth Samu: Ásvány- és földtan. (2-ik kiadás.)

Fohér Ipoly: Kísérleti természettan (6-ik kiad.)

Lutter Nándor: Betűszámten.

Mértan.

Sappan Vilmos: Ábrázoló geometria. II. r.

VIII. osztály.

Beöthy Zsolt: A m. n. irod. tört. ismertetése.

Heinrich G.: Deutsches Lehr- und Lesebuch III. B. (3. Aufl.)

Dr. Klamarik János: Logika.

Psychologia.

G. Feugère: Écrivains contemporains (Classe supérieure).

Hofer: Francia prózai olvasmányok. I. kiadás.

Mangold Lajos: A magyarok oknyomozó története.

Fehér Ipoly: Kísérleti természettan. 6-ik kiadás.

Lutter Nándor; Betűszámten.

Mértan.

Sappan Vilmos: Ábrázoló geometria. III. r.

